

ƏJDƏR YUNUS RZA

KİMƏ DƏRD AÇIM...

ƏJDƏR YUNUS RZA

**KİMƏ
DƏRD AÇIM...**

Bakı – “Təknur” – 2015

Redaktor: Sədiyar Cahangiroğlu

Korrektor: Solmaz Rəhimova

Dizayner: Pərvin Əliyeva

Ön sözün müəllifi: Sima Cəfərova – *filoloq*

**Əjdər Yunus Rza (Yunusov Əjdər Hümbə-
talı oğlu). Kimə dərd açım. Bakı – “Təknur”
nəşriyyatı, 2015. 176 səh.**

Təqdim olunan bu kitaba şairin əsasən son şeirləri və
əvvəlki kitablardan bəzi seçmələr daxil edilmişdir. Ümidva-
rıq ki, şeirlər oxucuların zövqünə oxşayacaqdır.

ISBN: 978-9952-445-00-6

© Ə.Yunusov, 2015

HƏSRƏTDƏN DOĞULAN MISRALAR

Bu kitabda şerləri oxucuya təqdim olunan hörmətli ağsaqqalımız Əjdər Yunusovun anadan olduğu və ömrünün ən gözəl çağlarını yaşadığı Cəbrayıl rayonunun Xələfli kəndi Arazboyunun axarlı-baxarlı dağ yamacında yerləşir. Bu yerlərin əhalisi əsasən heyvandarlıqla məşğul olduğuna görə Muğan düzləri qışlaq yeri, Qarabağın Ziyarət dağı, Qərbi Azərbaycanın Muradtəpə, Bazarçay, Çalbayır, Keçəldağ əraziləri yaylaqları olardı. Yarımköçəri həyat tərzi yaşayan bu camaat ilin dördüdə üç hissəsini yaylaqlarda yaşadığına görə güllü-çiçəkli dağlara, büz bulaqlara, yaşıl ormanlara daha çox bağlı olar, təbləri qartalların yurd saldığı bu ucalıqlarla ahəngləşərdi. Uşaqları seir deyə-deyə, muğam oxuya-oxuya böyüyərdi... Ömrünün ilk çağlarını Əjdər müəllim də belə yaşamışdı. Bu təb, bu ilham, bu həvəs, bu torpağa bağlılıq o mənbədən rişələnmişdir. Odur ki, pərvazlanıb hara uçsa, hansı səmada qanad çalsa da öz kökünə bağlılığı bütün yaradıcılığı boyu görünür.

Kitab səssiz, kitab sakit... Nə qədər ki, açmamısan... Vətən həsrəti şairin indiyədək nəşr olunmuş 10-dan çox kitabının, "Haray", "Gördübaba yadımdamı", "Xocalı dərdi", Heydər babayla üz-üzə", "Azadlıq carçısı", "Daş yaddaşım" kimi poemalarının hər vərəqini çevirdikcə çağlayan dağ bulaqlarının dumduru suları kimi yayılır. Canında yaralı vətən sızıltısı olmayanı da sızıldadır, titrədir.

Vətən soraqlı şairin bu kitabda oxucuya təqdim olunan şerlərini oxuyan hər kəs sıyrılmış qılinc, ayağa çəkilmiş çaxmaq olmadığı üçün təəssüflənir, atlanmış əsgərə

çevrilmək, vətəni düşməndən azad etmək, bu həsrətə son qoymaq istəyi ilə alovlanır:

*Bir sazın simində «Sarı tel» kimi,
Çalınıb doyunca ağlaya biləm.
Dağların bağrını yaran sei kimi,
Üzü yurda sarı çağlaya biləm.*

Şair Dərbəndli, Təbrizli, Zəngəzurlu, Göyçəli Azərbaycanın hər qarış torpağını gəzir, doğulduğu məkanda olan qoca palıdları, şehli otları, üz tutduğu sərin mehi, yemlikləri, quzuqulaqlarını gəzdirdiyi yerlərdə tapır, lakin ata yurdunun sözlə ifadə edilə bilməyən ab- havasını tapa bilmir:

*Batdım diziməcən çəməndə şəhə,
Doymadım üzümü tutmaqdan mehə.
Ruhumu, ay Əjdər döndərib behə,
Göndərdim yurduma, cismimlə qaldım.
Şirvan dağlarının qonağı oldum.*

O, işğal altında olan torpaqların həsrəti ilə öz dağından, dərəsindən ayrı düşən elinin, obasının dərdinə də qiymət qoyur, dərmanına da. Dərmanı dərdindən bahadır şairin.

Qonaqlı-qaralı yaylaqlarla, hər bahar bir yeni biçimli gəzməli-görməli oylaqlarla görüş ümidini Allaha bağlayaraq dostlarına deyir:

*...Nə yurd-yuva qaldı, nə oba, nə el,
Mən necə deyim ki, dur baharda gəl.*

Sıldırım qayalı, boz yamaclı uca dağlar, yaşıl ormanları özünə koynək etmiş zirvələr sairin sevdə yeri, məhəbbət yuvasıdır. Hiss olunur ki, müəllif hər bahar Gordubabanın döşündə, kolların dibində boyun büküb vüsəl ümidi ilə qar

altından boylanın bənövşələrin həsrətini yaşayır.

*Niyə açdın, ay bənövşə,
Dərənin ki, yoxdu sənini?
Doluxsunmuş gözlərini,
Görənin ki, yoxdu sənini .*

Bir bahar bu intizara son qoymaq üçün yurda qayıtmağın yolların arayan şair

*Göz yaşlarım damla-damla göl ola,
Qürbət eldən yurd-yuvama üzməyə...*

Bu nə həsrətdi, Allah, bu nə arzudur? Kim göz yaşından göl arzulayar? Kim o qədər ağlamağı özünə rəva bilər? Ancaq yerə-göyə sığmayan Vətən, yurd həsrətini yumruq boyda ürəyinə yerləşdirən ƏJDƏR YUNUS! Ədəbiyyatımızda bu deyim təkcə ona məxsusdur.

Əjdər müəllim üçün gözəllik anlamı həyatın özüdür, vətəndir, torpaqdır, uca-uca dağların çəmənzarıdır, meşələrin gecə vahiməsidir, bulaqların layla səsidir, Qaratoyuq, meşəxoruzu zənguləsidir, həmişə yerə möhkəm dayanan ayaqların şəhli ot üstündə sürsüşməsidir, küləklərin gətirdiyi kəklikotu qoxusudur.

*Əs, ay külək, əs bizlərə,
Kəkotulu ətir gətir.
Dözəmmirəm istilərə,
Buludlardan çətir gətir.
Kəkotulu ətir gətir.*

Şairi yaxından tanımayanlar yaradıcılığına istinadən onun bədbin ruhlu bir insan olduğunu mülahizə edərlər. Bu onun xarakterində deyil, yaradıcılığındadır. Bu bəd-

binlik onun əlini çatdırma bilmədiyi zirvələr həsrətindən qanına hopmuşdur. Yaradıcılığında təzahür edir.

Yurdda qalan qəbir daşlarından, çadırlarda çürüyən el köçlərindən, əlacsız yurdsuzluq yarasından, xəcalət yeri olan “qul bazarlarından”, Dubaydan sorağı gələn qeyrət iniltisindən başlayaraq içində “ikimi, üçmü, ... beşmi “ olan qaysaq tutmayan yaraların ağrılarından bu bədbinlik yaranır. Əslində bu bədbinlik deyil, bir mübarizə əzmidir. Dağlar oğlu dağ vüqarlı! Dağdan düşüb şoranlarda, ararlarda yaş töküb yurd dərindən əyilə-əyilə yazmağı özünə sığışdırma bilmir. Qeyrət oxunun atılmaması, qılıncların qında paslanması onu sıxır, bu sıxıntılı ömürdə onun üçün “əlli” ilə “yüz”ün mənası yoxdur.

Elə kitabın adının “Kimə dərd açım” qolyulması da çox şeydən xəbər verir.

İnsan əyilməzliyi, vüqar, qürur şairin Tanrı övladlarında görmək istədiyi keyfiyyətlərin ən ümdəsidir. Heç təsadüfi deyil ki, tanışları onu Dağlar oğlu çağırırlar. Özü demiş, “qəribliyin, vətən həsrətinin çökdürdüyü “ çiyinləri də onun vüqarını gizlədə bilməmişdir. Zahirı görkəmi və mənəvi dünyası ilə başı qarlı dağa bənzəyən şair həmişə insanların xarakterinə nüfuz edərək qeyrətin, namusun əyilməzliyini təbliğ edir, arı, abırı uca tutmağa çağırır:

*Neçəsinin ar, isməti,
Qorudu saf məhəbbəti...
Əjdər, neçə qız qisməti,
Şəhidlərlə köç eylədi.*

Yaradıcılığında tərbiyə mövzusu önəmli yer tutur. Lakin o nəsihətçi deyildir. Bu müasir köynəkdə, milli zəmin-

də qurulan tərbiyədir. Ağsaqqal sözü..., ağbirçək öyüdü... Bunsuz dünya tarazlığını itirər. Bu bizim milli mentalitetimizdir. Şair itirdiklərinin içində bu tarazlığın da pozulmasından həmişə narahatdır. Qeyrət, əxlaq bakirəliyi onun ümid yeridir, tapındığı nöqtədir. “Bu dünyanın köçündə”, “Mən keçməsəm də”, “Baxıram ki” şerlərində o bugünkü tərbiyədə, mənəviyyatda olan çatları görür, sezir, ürək ağrısı ilə gələcəyimizi düşünür:

*Səksəkili bu dünyanın köçündə,
Çaş qalmışam nadanların içində.
Bu darta-dart, bu talanda, biçində,
Mən sabaha nə ümidlə boylanım.*

“Deyil” şerində şair insanları, xüsusilə gəncləri səbrli, təmkinli, dostluqda möhkəm, ələ baxımlıqdan uzaq olmağa, halalı harama qatmamağa çağırır və düz yolu da göstərir.

O bu həyatın yaşayışçısıdır, bir binada insan ölümünə səbəb olan yangından tutmuş bütün olayların şahididir, yaşadığımız cəmiyyətin bir üzvüdür. Ucalıqlarda süzən xəyal atı bu mühitdə dolaşanda dedi-qodulardan, bir-birinin ayağından çəkməkdən tayfa-nəsil seçimlərindən bezən şair insanları ən azı bu dünya ilə vidalaşmağın sehrinə salır, düz yola– qeybətsiz, şəhvətsiz, yalanlar üzərində qurulmuş şöhrətsiz yola dəvət edir, səsləyir. Tanrı trərəfindən bərabər yaradılmış insanları bir-birindən varə-dövlətə, vəzifəyə, stola görə fərqləndirməyin əleyhinə olan, bunları mənəvi tərbiyəyə zidd hesab edən Əjdər Yunus üzünü bəşəriyyətə tutub deyir:

*Çıxıb getsəm dünyanın o başına
Görən orda dedi-qodu varmı?
.... Bir sual da didir məni içimdən
Qardaşın da doğma, yadı varmı?*

*... Qarnı başdan yuxarıda duranın
Bişərəfdən özgə adı varmı?*

Belələrinə kitabda toplanmış “Novruz xonçası”, Unutmaz ellərim vətənpərvərin..”, Gördüm” və s. kimi şeirlərlə tutarlı cavab verir.

Şəhidlik şair yaradıcılığının ehtiram, səcdə yeridir. Şəhid ömrünün əbədililiyi, şəhidlik zirvəsini fəth edənlərin həmişəyaşarlığı sanki bu gün “bişərəf” adı altında yaşayanlara qarşı qoyulur .

Cənub mövzusu dünənli-bugünlü Azərbaycan ədəbiyyatında çox işlənmiş dəyərli mövzulardandır. Lakin bu istiqamətdə hər kəsin öz duyumu, öz yolu olmuşdur. Cox işlənmiş, haqqında çox yazılmış Cənub həsrəti, Güney Azərbaycanının intizarı, Güney-Quzey birliyi Ə.Yunusda tam özgə bir axarda çağlamış xüsusi əhəmiyyətli və davamedici mövqedədir. Bu özünəməxsusluğu şair necə seçmişdir, necə tapmışdır? Bu sualın cavabını kitabdakı “Təbrizim”, “Dilinə qurban olum”, “Xudafərinlə üz-üzə” və s.şerlərdən aramaq gərəkdir.

*Əlim yetir, ünüm yetir, ayrırıq,
İllər ötür, ömür bitir, ayrırıq.
Nələr qalır, nələr itir, ayrırıq,
İtənləri bir yada sal, Təbrizim!*

Ə.Yunusun ən ağır dərdi Qarabağ dərdidir. Bütün həsrət, intizar, bədbinlik bu dərddən pərvazlanır.

*“Döyüşə çağırmaq haqqı mənimdi,
Çağırdım,ay Əjdər, elim gəlmədi”.*

– deyən şair xalqın səsinin, ününün heç yerə çatmaması, Avropanın, ATƏT-in, BMT-nin yalan vədlərinin insan həs-

rətinə, ürək sızıltısına son qoya bilməməsi, elin-obanın susması onu daim narahat edir. “Kəsilib qənim”, “Aldanmaqdayıq”, “Mənəm” kimi şerlər bu narahatlığı daha qabarıq əks etdirir...

*Bizlər o dağların, o dağlar bizim,
İlahi, həsrətində dolanmaqdayıq.
Silindi dağlarda saldığım izim,
ATƏT-lər vədiylə aldanmaqdayıq.
Yurd deyib, alışıb odlanmaqdayıq...*

Elinə, obasına bağlı şairin yaradıcılığında el adətləri, toylar, bayramlar ehtiram, fəxr yeridir. Bu adət-ənənələrin zənginliyi, rəngarəngliyi onu fərəhləndirir. Azərbaycanın hər bölgəsində özünə məxsus özəlliklə qeyd olunan “Novruz” şənlikləri Qarabağda xüsusiləşir; sonuncu çərşənbənin daha təmtəraqlı qeyd olunması, sac içində buğda qovrulması, xonça tutulması, yumurta boyanması, çövkən oyunları və Qarabağa məxsus digər “Novruz” atributları xatırlanır. Bu reallıqlar xatirələrə çevrildikçə şairin daxili dünyasındakı təlatümlər onu titrədir, üzünə gülən bahar daxilində qışa çevrilir:

*Boyanmamış yumurtanın,
Baxışları doluxsundu.*

– deyərək içindən keçən ağırları qabarıq şəkildə oxucuya çatdırır.

Xəyalən bir “Novruz” axşamı Xələf dağında bayram şənliyi keçirən şair yurdyna qovuşur, necə deyərlər həsrətini öldürür.

*...Bu bir xəyal idi çəkdi dağlara,
Qovuşdum yurdumda qalan çağlara...*

*Novruzun axşamı "qayıdıb" ora,
Çalışdım, ay Əjdər, başım qatmağa.*

Lakin xəyal aləmindən geri döndükdə deyir:

*Yaz gəlibdi qapımıza,
Qışdan hələ çıxmamışdıq.*

Əjdər Yunus həm də bitməz-tükənməz bir məhəbbət dünyasının tərənnümçüsüdür. O eşq aləminin əlində sevgi bədəsi gəzdirən qəhrəmanıdır. Naz-qəmzə həvəsli, dözümlü, inamlı, sevincli gözəllik, saflıq, səmimilik aşıqıdır. Bu mövzuda yazdığı şeirlərin çoxu "əlinə əlini belə toxundurmadığı" bir gözələ həsr olunur.

Məhəbbət mövzusunda yazdığı şeirlərdə biz iki qəhrəmanla görüşürük. Biri nakam məhəbbətli, lakin ümidli aşiq, digəri həyatın acı-şirinini birgə daddığı, ömür yollarında ona arxa, dayaq olan gözəli, sevgilisi. Bu Əjdər müəllim üçün önəmli bir həyat, işıqlı bir gerçəkdir. Bu gerçək onu yaşamağa, güclü olmağa aparır, hər zaman yanındadır, ona dayaqdır. Əgər həyatın bu istiqaməti olmasaydı şair təkqanad qalardı, göylərə pərvazlana, hətta xəyallar aləminə də vara bilməzdi. Bu, möhkəm, təmiz, saf bir ailə dünyasıdır, ailə məhəbbətidir. Belə səadəti müəllif hər kəsə arzulayır. "Görməsəydim", "Bölərəm", "Nə yaxşı ki..", "Həya icində", "Dilbərim" və s. şeirlər insanı xəyallar aləmindən öz isti yuvasına çəkir.

Onun içində nakam məhəbbətli bir ürək titrəyişi də var. Bu bəşəri məhəbbətdə vüsəl xəyaldadır, xatirələrdədir, hətta ayrılığın özü də saflıqdandır, xəyanət, xəbislik yoxdur. Bu nakamlıq dünyasında kimsə qəlb sındırmır. Aşiq "Pəri" adlandırdığı sevgilisini tərənnüm edir. Bu, bəzən uşaqlıq xatirələrinə çevrilir ("Göz muncuğu").

Bəzən oxucu elə bilir ki, bu pəri şairi qəmli- kədərli köçkün dünyasından götürüb nikbin bir diyara – öz gözəllik, saflıq dünyasına aparmaqla onun yaşam stimulumu artırır. Adama elə gəlir(!) ki, sevgi dənizində üzən şairin “göz yaş damlalarından yaranan” dənizdə üzməyə ehtiyacı yoxdur.

Nakam eşqdən bəhs edən şerlərdə böyük bir ümid ocağı yanır. Bu – əbədi məhəbbətin şölələrinin baş qaldırdığı nöqtədir. Artıq burada məhəbbət ülviləşir, bir insana sevgidən kənara çıxır, BƏŞƏRİLƏŞİR.

Xalq adamı olduğundandır ki, əsərlərində də xalq deyimlərindən, aforizmlərdən, atalar sözlərindən geniş şəkilə, özünə məxsusluqla və yerində istifadə etmişdir. Şifahi xalq ədəbiyyatı nümunələrindən daim qidalanan şair insanları xeyirxahlığa, səxavətə, gözütoxlığa səsləyir:

*Min ildir dağlarla çarpışan yellər,
Dağlardan nəyisə qoparıbdımı?
Dünyaya gələndə boş gələn əllər,
Gedəndə nəyisə aparıbdımı?*

Şerin son misrasında fəlsəfi mövqedən yanaşaraq əsl həyat həqiqətlərini acır:

*Sən demə dünyaya gəlişim günah...
Gedişim günahı yumağım imiş....*

Şairin yaradıcılığında mövzu rəngarəngliyi olduğu kimi vəzn çaları da genişdir. Onun şerlərinin əksəriyyəti heca vəzninin onbirlik ölçüsündə olsa da, təqdim olunan bu kitabda gəraylılar da xüsusi yer tutur, hətta 14 hecalı şerlər də diqqət çəkir. Hər bir şeir formasında müvəffəqiyyət hiss olunur. Rəngarəng mövzular müxtəlif ölçülərə ustalıqla yerləşdirilir.

Hələ deyilməmiş çox söz, şeirə çevrilməmiş çox duyğular, hisslər var. Bu yolda Əjdər Yunus Rzaya uğurlar arzulayırıq və yeni kitablarının nəşrini gözləyirik.

Sima Cəfərova-
filoloq

*Güneyli, Quzeyli bütöv bir canam,
Araz ürəyimdən axan qanımdı.
Oğuz torpağyam – Azərbaycanam,
Mənə keşik çəkən şimalda Şahdağ,
Cənubda ağsaçlı Savalanımdı...*

TƏBRİZİM

Doluxsunmuş gözü yolda qalan mən,
Sal qoynuna könlümü al, Təbrizim!
Xəzan vurmuş çiçək kimi solan mən,
Ürəyimdə yara xal-xal, Təbrizim!

Əlim yetir, ünüm yetir, ayrırıq,
İllər ötür, ömür bitir, ayrırıq.
Nələr qalır, nələr itir, ayrırıq,
İtənləri bir yada sal, Təbrizim!

Acı, şirin xəyallara dalmışam,
Hər gələndən səni xəbər almışam.
Mən mehrimi ayrılığa salmışam,
Qismət ola barı vüsəl, Təbrizim!

Sən dönmüsən tariximin büstünə,
Yıxammadı, kimlər gəldi üstünə.
Al başımı dizlərinin üstünə,
Zümzüməli bir layla çal, Təbrizim!

Danış mənə o elimdən, obamdan,
Dağ vüqarlı Şah İsmayıl babamdan.
Danış mənə o davadan, o qandan,
Qulaq asım, kəsilib lal, Təbrizim!

Haçan görən, gül açacaq diləyim?
Gücüm çatan bir qələmdi, neyləyim...
Şəhriyarın "Heydər"ini dinləyim.
Sözü şəkər, ləhcəsi bal, Təbrizim!

Göz yumulur, xəyal qaçır, yatmıram,
Gecə keçir, səhər açır, yatmıram.
Yüyürürəm, yıxılıram, çatmıram,
Nə uzunmuş, bir qarış yol, Təbrizim?!

Diridağdan Qaradağa aşaram,
Savalanda selə dönüb daşaram.
Nabələdəm, birdən yolu çasaram,
Sən gəl mənə bələdçi ol, Təbrizim!

Yorulmaram, ha yürürəm yol boyu,
Kara çatar bulaqların bal suyu.
Gözləyirəm sağlı, sollu el toyu,
Bir yallıya el tuta qol, Təbrizim!
Ürəyimdən silinə xal, Təbrizim!

DİLİNƏ QURBAN OLUM

Eşitdim ki, Güneydə 24 saatlıq ana dilində televiziya kanalı fəaliyyət göstərcək. Gözün aydın Azərbaycan!

25.05.2015

Güneydə dil açılıb,
Elimə nur saçılıb.
Qönçəli gül açılıb.
Gülünə qurban olum.

Millilik donun geyən,
Danışır Təbriz- deyən,
Öyünüb türküz deyən,
Dilinə qurban olum.

Əl uzatsam yetəndi,
Həsərət bir gün bitəndi.
O tay, bu tay Vətəndi,
Elinə qurban olum.

Tarixə yazdın yazı,
Səsin keçdi Arazı.
Əjdər də köklər sazı,
Telinə qurban olum.

XUDAFƏRİNLƏ ÜZ-ÜZƏ

Xan Arazın bu tayından,
Üzüm tutdum yurda sarı.
Bayatılı harayımdan,
Alışdırdım o dağları.

Xüdafərin qəm içində,
Sütunları nəm içində.
Xəyallarım el köçündə,
Xatırladım o çağları.

Əl uzatdım əlim yandı,
Ağı dedim dilim yandı.
Ağladım, Araz dayandı,
Çəkəmmədi ağrıları.

Mənim dərdim o dağ, dərə,
Külə dönmüş o mənzərə.
Əjdər, gözüm görə-görə,
Yağı gəzir oylaqları.

*10.10.2009-cu il.
Təbriz*

FƏND QURULUB ARAZA

*(Araz çayına tarixi Xüudafərin
körpülərindən bir az yuxarı böyük bir
bənd vurulub)*

Kəmənd atıb, bənd vurulub Araz,
Yeni tilsim, fənd qurulub Araz.
El ağrısı, dərd yoğrulub Araz,
Gücüm çatmır şərik olam ağrıya.
Axı niyə, filək bizə qarğıya?

O taydakı türküm dilin ağlayır,
Bu taydakı köçkün elin ağlayır.
Qarabağın yolun yağı bağlayır,
Gücüm çatmır şərik olam ağrıya.
Axı niyə, filək bizə qarğıya?

Araz mənin göz yaşımndan dayazdı,
Bu ağrıdan yüz il yazsam o azdı.
Yurdu bölən, qucaqlayan Arazdı...
Gücüm çatmır şərik olam ağrıya.
Axı niyə, filək bizə qarğıya?

Diridağım, Mazan Nənə dağlanıb,
Xudafərin körpüləri bağlanıb.
Quzey, Güney sinəsindən oxlanıb,
Gücüm çatmır şərik olam ağrıya.
Axı niyə, filək bizə qarğıya?

Şəhriyarı bu ayrılıq dağladı,
Bəxtiyar da, o tay:- dedi ağladı.
Məmməd Araz Araz kimi çağladı...
Gücüm çatmır şərək olam ağrıya.
Axı niyə, filək bizə qarğıya?

DƏYƏRMI

Dünya qalib öz hayında can verir,
Yaraları göz-göz olub qan verir.
Min illərin hesabını an verir,
Baş sındırıb saymağıma dəyərmimi?

Arxa durmur dağ təpəyə, nə düzə,
Hər addımda oğrularla göz-gözə...
Nadan ilə oturdumsa üz-üzə,
Başa ağıl qoymağıma dəyərmimi?

Bu allahsız, bu unsafsız seçimdə,
Əlim boşa çıxacaqdı biçində.
Bir qarışlıq ömür adlı köçümdə,
Dünya malı yığmağıma dəyərmimi?

Çalışdığım, vuruşduğum bil, hədər,
Nə tapdımsa, qismətimdir o qədər.
Güc çatmayan bu dünyanın, ay Əjdər
Qəm-kədərin duymağıma dəyərmimi?

UNUTMAZ ELLƏRİM VƏTƏNPƏRVƏRİN

*Kəlbəcərdə-yurdumuzda düşmənlə gülləsinə
tuş gələn eloğlumuz Həsən Həsənovun
əziz xatirəsinə*

Elə donmuşam ki, çat alam çətin,
Alışam odlara çatılam çətin.
Bu belə gedişlə qorxuram yaman,
Yurdumda torpağa qatılam çətin...

Onuncün, ay Həsən, qayıtdın yurda,
Dözmürdün yurdumuz qaldıqca darda.
Bizlərə sən örnək olmaqdan ötrü,
Şəhidlik zirvəsin ucaltmış orda.

Qanlar çilənmiş hər qaya, hər daş,
Bu gündən sabaha yazılmış yaddaş.
Düşmənlə gülləsinə tuş gələn zaman,
Dirilik qazandı əbədi, qardaş!

Sənin bu hünərin məktəbdə, dərstdə,
Qürbətdə dolanıb, yaşamaq bəsdə!
Görən, heç olmasa, biz bilirikmi,
Əsən qara yellər hayandan əsdi...

Əsdi, yaman əsdi, əsən o yellər,
Yurdsuz köç eylədi neçə nəsilər.
Qılıncla qisasım alınmayınca,
Udaçaq bizləri neçə nəsil illər.

Gördün, heç olmasa, dağların çənin,
Öpdün torpağını, qucdun çəmənini.
İnannam, el oğlu, yüz illər belə,
And yeri olacaq məzarın sənini.
Unutmaz ellərim vətənpərvərin...

SAPI BİZDƏN BALTALAR

Sapı bizdən olan balatalar deyib,
Hələ də baltanı saplayırıq biz.
Üzdə yaltaqlanıb, boynumuz əyib,
Arxada dəm vurub, goplayırıq biz.

Sabirim, Cəlilim çox demişsə də,
Bir kərə sözünə baxmamışıq biz.
Atalar məsələlər söyləmişsə də
Məsəllə bir yana çıxmamışıq biz.

Adım da, soyum da türk ola-ola,
Adımla fəxr edib, öyünəmmirik.
Onunla, bunula verib qol-qola,
Özümlə barışıb, söyünəmmirik.

Elə bil şeytanlar girib araya,
Qardaş da qardaşa arxalanmayır.
Baxıram бүрүнүб dünya qaraya,
Oğulsan, gəl ağı qaradan ayır.

Oğrunu döğrudan seçə bilmirik,
Nahaqqı haqq kimi danışdıraraq.
Tayfadan millətə keçə bilmirik,
Qanıma yad qanı qarışdıraraq.

YARASI VAR

*El qızımız, vətənpərvər Gülşən Behbudovanın
mənim barəmdə yazdığı rəy bu beytləri yazdırdı
“Bu saclar aqarmasin neylesin, onun veten adli
saqalmayan yarasi var”*

Ürəyimin vətən adlı sağalmayan yarası var,
Min yerindən çat almış, yarılmamış harası var?

Vəzifəm də, elmim də, adım, sanım da oldu,
Vətən dərdi çəkən qəlbin bunlarla, carası var?

Yediyim də, içdiyim də ürəyimcə olmadı,
Hamıda bir bütöv ürək, məndəsə parası var.

Nə vaxtdır ki, yuxum belə çəkilibdi göylərə,
Xeyallarım gedən yolun işıqlısı, qarası var.

Hərdən üzüm tutub sənə gileyliyəm, ay Allah,
Əjdəri sən bağışla ki, dilində bir ası var...

YETƏ BİLMƏMİŞ

Gedib ata-baba qəbrlərini,
Çoxları ziyarət edə bilməmiş.
Çəkib ağrıların ötən illərin,
Bircə yol ürəkdən deyib, gülməmiş.

Yaddaşı korlanıb “kar” olan nə çox,
Haqqı görənməyən” kor” olan nə çox.
Ömrü bu dünyada gör olan nə çox,
O dünya goruna yetə bilməmiş.

Gün gələ, ay Əjdər, arzum çin ola,
Hər ağrım, hər acım geridə qala.
Qoymaram Əzrayıl canımı ala,
Düşməni əlimlə didə bilməmiş.

SAYMAYANLARIN

Çoxu baxır özgə gözləri ilə,
Daş ürək gəzdirir özləri ilə.
Düz gəlməz əməli sözləri ilə,
Ağrıma, acıma yanmayanların.

Bu manqurd, bu saxta baxışlar yalan,
Deyilən kəlamlar, alqışlar yalan.
Əliylə ismətim edildi talan,
Abırı, həyası olmayanların.

Çoxalıb bu yurdun yağlananları.
Pul ilə gözləri bağlananları.
Cəzsın Allahım verəydi barı,
Qanunu, qaydanı saymayanların.

Ömrün son gününü bir kimsə bilməz.
Ha qaçsan əcəldən uzaq gedilməz.
Ay Əjdər, Məkkəsi qəbul edilməz,
Yetimə bir tikə qıymayanların.

NƏYİNDƏN YAZIM

Qələmin qüvvəsi çatandan yazdım,
Heykəl də qoydum, qəbir də qazdım.
Dağların qoynunda dumanda azdım,
Düzdə şoranların nəyindən yazım.

Qeyrətdən çox yazdım, çoxunda yoxdu,
Heyrətdən çox yazdım, çoxunda yoxdu,
İsmətdən çox yazdım, çoxunda yoxdu,
Olmayan arların nəyindən yazım.

Yaş töküb ağladım yurdun dərini,
Əydim qamətimin çinar qəddini.
Qanun gözləmirsə haqqın həddini,
Belə qanunların nəyindən yazım.

Səhnəyə çıxanın soyunur çoxu,
Görünür olanı, olmazı, yoxu.
Atılmır nə vaxtdır qeyrətin oxu,
Paslanmış qınların nəyindən yazım.

Kişilər içində kişi azalıb,
Zaman papaqları başlardan alıb.
Dığanın əlində türküm çaş qalıb,
Üzü qaraların nəyindən yazım.

Var adam cildində şeytan xisləti,
Ev yıxır qılığa girib xəlvəti.
Qeybət haçandandı kişi söhbəti?
Qeybət qıranların nəyindən yazım.

Yurdun harayına yetən olmadıq,
Silahdan yapışıb qisas almadıq.
Yığışib bir yerə doğmalanmadıq,
Tayfa olanların nəyindən yazım.

Varlanmır yoxsullar, ha da çalışır,
Qurtarır kündəsi, odu alışır.
Danışan bilir ki, yalan danışır,
Bu ağ yalanların nəyindən yazım.

Halallıq azalır, haramlıq artır,
Təmiz qızlarımız evlərdə qartır.
Darta-dartdı, hərə bir yana dartır,
Mən bu talanların nəyindən yazım.

Ay Əjdər, qarışıb ayrılərə düz,
Haqdan, ədalətdən bir yolluq əl üz...
Ömrün xoş keçmirsə, nə əlli, nə yüz.
Mənasız anların nəyindən yazım.

AĞIRDI HƏR İTKİ ÖZ ÇƏKİSİNDƏ

Hərənin özünün öz itiyi var,
Ağırdır hər itki öz çəkisində.
Ümiddir bəlkə də, ən böyük itki,
Dünyanın indiki səksəkəsində.

Biri yurddan olur, biri varından,
Biri qeyrətindən, biri arından,
Biri anasından, biri yarından,
Biri yanır oğul, qız itkisində.

Birini yandırır boş ötən vaxtı,
Birini yandırır taleyi, baxtı.
Birini yandırır uçurlan taxtı,
Axtarır qismətin mey içkisində.

Adam var ömrünü sona yetirib,
Barın götürməyib, nəyi bitirib.
Adam var yerini çoxdan itirib,
Ay Əjdər, dünyanın hər ikisində.

**HEYİF SƏNDƏN,
A DÜNƏNKİ DÜNYAMIZ**

Adam var ki, müqəvvə tək içi yox,
Düz olandan əyrisi çox, bici çox.
Ağıl gəzmə, ağıllıdan gici çox,
Paylananda az düşübmü payımız?
Heyif səndən, a dünənki dünyamız.

Pul dalınca qaça-qaçdı, qaçıraq,
Dost qarısının təmənnayla açıraq.
Böyümürük, doğrudanmı, biz cırıq,
İllər ötsə, dolansa da ayımız.
Heyif səndən, a dünənki dünyamız.

Şərimizlə, xeyrimizi qanmırıq,
Yurd oduna alışmırıq, yanmırıq.
Haqq deyənin haqq sözünü anmırıq,
Yetişməyir bir kimsəyə hayımız.
Heyif səndən, a dünənki dünyamız.

Heç bilmirəm küsməyimə dəyərmə?
Ürəyimi üzməyimə dəyərmə?
Mənsiz görən öz yükünü əyərmə,
Mənli bir şey qazanmayan dünyamız,
Əjdərlə düz dolanmayan dünyamız?
Heyif səndən, a dünənki dünyamız.

AY İNSANLIQ...

Nə deyim, ay insanlıq,
Nə günə qalmısan?
Özünnən zəiflərə,qənim,
güclüyə yem olmusan.
Nə günə qalmısan,
Ay insanlıq!?

Abır, həya əriyir,
Doğruluq qaçıb,
Yalan ayaq açıb,
Dünya boyu yeriyr.
Nəfs qılınıc kəsir,
Daş kəsir,
Baş kəsir.
Baş kəsən də,
Başı kəsilən də,
Yetimi əzən də,
Qansıza əzilən də,
Canından bezən də,
Canlı bezdirən də,
Allahu-Əkbər deyir.
İnsanı insan yeyir...
Ay insanlıq!

Budurmu, qazandığın,
Milyon illərdən bərii,
Ay insanlıq!?

Allah da peşman olub,
Yaratdığına,
Yer üzünün əsrəfi,
Söylədiyi bəşəri...
Heyvana qalsaydı əgər,
Pozılmazdı tarazlığı.
Heyvan hardan bilərdi,
Qul olan çoxluğu,
Şah olan azlığı,
Ay insanlıq!?

Bu dünyada qalası,
Bu dünyanın bəlası,
Var üçün, dövlət üçün,
Neçəsin gözün oydun,
Nə qarından,
Gözdən doydun,
Ay insanlıq!

Bu əsr insanlığın,
Sonuncu mərhələsi.
Tarix boyu olmayıb,
İnsanlığın beləsi,
Ay insanlıq!

A DAĞLAR

Gəlmişəm qoynunda çatam bir ocaq,
Azala qəlbimin ağrısı bir az,
Kəkotu, qantəpər dərəm bir qucaq,
Çala əllərimi dağ arısı bir az.

Mən dağ dəlisiyəm dağ itirəndən,
İzin ver uzanım qolların üstə.
Bir bağısız bağbanam bağ itirəndən,
Zəhmətim boş gedir kolların üstə.

Sözsüz ki, vətəndir gördüyüm hər yer,
Hər qarış torpağa məhəbbətim var.
İlahi, sən mənə son bir ümid ver,
Ümitsiz qəriblər qürbətdə qalar...

OLMASAYDI

Deyərdim, şairlik havadan gəldi,
O gədik, o quzey, qaş olmasaydı.
Çox da ki, bu yer də, göy də gözəldi,
Bilməzdim gül qədrin, daş olmasaydı.

Sözsüz ki, Allahdan gələn vəhy də var,
Bir sözün üstündə dastan qurular.
Doluxsunmuş gözüm çətin durular,
Yanaqdan süzülən yaş olmasaydı.

İndi kül olmuşam, yurdda ocaqdım,
Mən burda qaçqınam, ordadı adım...
Ay Əjdər, səhvimi duymayacaqdım,
Sonradan dediyim kaş olmasydı.

GETDİ

Aza qane olub, az yeyə-yeyə,
Qoymadım mənliyim nəfsə baş əyə.
Bu dünya düzələr hey deyə-deyə,
İllərim ömrümü taladı getdi.

Etdiyim yaxşılıq təmənnasızdı,
Odur ki, qəlbimdə həmişə yazdı.
Qələmim haqq yazdı, harda nə yazdı.
Hər sətir bir ocaq qaladı getdi.

Şair də güdərmə, şeirdən xeyir?
Gecədən sübhədək şair qəm yeyir...
Əjdər də, hərdən bir yazıbdı şeir,
Deməyin söz-sözə caladı getdi.

DÜNƏNƏ QAYTARIN

Dünənəm bu günə dönəndən bəri,
Bilinmir haqqınan, nahaqqın yeri.
Yalvarım qaytarım insafı geri,
Dünənə qaytarın, dünənə məni.

Dubaylar kökümü yerdən qopardı,
Alıb papağımı başdan apardı.
Dünənki kişilər çətin yatardı,
Dünənə qaytarın, dünənə məni.

Dünən kişi idik, dünən ər idik,
Dünən pələng idik, dünən nər idik,
Dünən qeyrət idik, dünən ar idik,
Dünənə qaytarın, dünənə məni.

Çoxalıb çoxunun dövləti, malı,
Qarışıb başları, çaşdırıb halı.
Dünən ki, yox idi qadın dəllalı,
Dünənə qaytarın, dünənə məni.

Dilənən körpələr, qocalar artır,
Çaqqallar, tülkülər gödənlər yırtır.
Dünənki halallıq geriyə dartır,
Dünənə qaytarın, dünənə məni.

Mən heç də bu günə düşməni deyildim,
Haqqım yox, yalana mən boyun əydim.
Dünən Koroğluydum, dünən Nəbiydim,
Dünənə qaytarın, dünənə məni.

Yanıram belə bir günün içində,
Görükən formamdı, özüm içimdə.
Təzədən közərim külün içində,
Dünənə qaytarın, dünənə məni.

Biz dünən dost üçün ölə bilərdik,
Bir loxma çörəyi bölə bilərdik.
Dünən Qarabağı ala bilərdik,
Dünənə qaytarın, dünənə məni.

Gücümü dizimə qaytarım deyə,
Sözümü özümə qaytarım deyə,
Özümü özümə qaytarım deyə,
Dünənə qaytarın, dünənə məni.

Bu zülmü, zilləti dağıtmaq üçün,
Yatmış qeyrətimi ayıltdımaq üçün,
Təzədən bu günə qayıtmaq üçün,
Dünənə qaytarın, dünənə məni.

ALLAH BİLƏN YAXŞIDI

Xan qızı Natavana xitabən

Bilirsənmi, Qarabağda viran qalıb taxtımız,
Əsirlikdə taleyimiz, qaçqınlıqda baxtımız?
Boş-boşuna danışmaqla ötüb keçir vaxtımız,
Bu gedişlə nə biz gedən, nə Qarabağ gələndi.
Yaxşısını, ay Xan qızı, vallah, Allah biləndi.

Olan-qalan yurdumuzu sil-süpürdü talanlar
Həqiqət tək pıçıldandı qulaqlara yalanlar.
Ümidimi qırıb-çapdı bu gördüyüm olanlar,
Bu gedişlə nə biz gedən, nə Qarabağ gələndi.
Yaxşısını, ay Xan qızı, vallah, Allah biləndi.

Yarıcılpaq müğənnilər didişir hər kanalda,
Eybəcərlik görməmişəm bu biçimdə, bu halda...
Nə müddətdir ATƏT ilə fırlanırıq sınıq valda,
Bu gedişlə nə biz gedən, nə Qarabağ gələndi.
Yaxşısını, ay Xan qızı, vallah, Allah biləndi.

Gözləyirik Lazım adlı bir ağıtlı oğlanı,
Hərdən söyüb, qınayırıq ayrılığı salanı.
Yurd tanıyan ölüb gedir, yurd tanımır qalanı,
Bu gedişlə nə biz gedən, nə Qarabağ gələndi.
Yaxşısını, ay Xan qızı, vallah, Allah biləndi.

Öyrəşmişik vətən deyib, yalan sinə vurmağa,
İldə bir yol yada saib şəhidi ağlamağa.
Əgər imid qalıbdısa, yada bel bağlamağa,
Bu gedişlə nə biz gedən, nə Qarabağ gələndi.
Yaxşısını, ay Xan qızı, vallah, Allah biləndi.

BU DÜNYANIN KÖÇÜNDƏ

Səksəkili bu dünyanın köçündə,
Çaş qalmışam nadanların içində.
Bu darta-dart, bu talanda, biçində,
Mən sabaha nə ümidlə boylanım.

Sarvan olub karvanımı aparan,
Səhralarda dönüb olur çib yaran.
Dünənimiz bu günümdən nigaran,
Mən sabaha nə ümidlə boylanım.

Təbib gəzib, Əjdər, loğman arama,
Məlhəm qoyan tapılmadı yarama.
Üzdə gülür, qeybet qılır qarama,
Mən sabaha nə ümidlə boylanım.

MƏNƏM

Bağlayan olmadı yağı bərəsin...
Necə qınamayım, bu Yer Kürəsin?
Itirib dağların, düzün, dərəsin,
Qaçqınlıq oduna qalanan mənəm.

Dərvişəm, yorğunam, kəsilib karım,
Namisum Dubayda, tükənir arım.
Minillik nəslimə çatardı varım,
Yeraltı, yerüstü talanan mənəm.

Buludlar qaraldı, şimşək çaxmadı,
Sel gələn dərədən sellər axmadı.
BMT baxmadı, ATƏT baxmadı,
Haqqın meydanında tək qalan mənəm.

Hay verib hayıma yetən olmadı,
Can verdim dizimə bitən olmadı.
Zalım Əzrayıl da canım almadı,
Ümidi gümana calanan mənəm.

Yaman tilsimlənib şeytan tələsi,
Bir kəsi tapmadım sirrin biləsi...
Belimdə, ay Əjdər, yurdun şələsi,
Vətəndə sərgərdan dolanan mənəm.

BAXIB QALDIM YANA-YANA

16 mərtəbəli bina yanarkən-

19-05-2015

Sizlər yanıb kül oldunuz,
Baxıb qaldım yana-yana.
Niyə belə, tez soldunuz,
Qovuşdunuz asimana?
Baxıb qaldım yana-yana.

Bi nə qismət, bu nə baxtdı,
Bu ildırım hardan çaxdı?
Qəfil sizi oda yaxdı,
Fələk qıydı neçə cana.
Baxıb qaldım yana-yana.

Siz yandıqca yandı sinəm,
Öz ağrısı sandı sinəm.
Söz tapmadım deyəm, dinəm...
Susa-susa, qana- qana,
Baxıb qaldım yana-yana.

Əjdərdən də gələn sözdü,
Göz yaşıyla misra düzdü.
Bu nə alov, bu nə közdü,
Dağ çəkildi hər qanana.
Baxıb qaldım yana-yana.

ZAMAN-ZAMAN GÖRƏRİK HƏR KƏSİN ƏMƏLİNİ

16 mərtəbəli bina yanarkən-19.05.2015

Bu saxta məmurların içini açıb tökən,
Odda yanan insanların, körpələrin ahıdı.
Bilirsənmi, a qardaş, başımız, vallah, çəkən,
Ətalətin, susmağın, abırın günahıdı.

Bəs niyə bu oğrular, utanıb durmadılar?
Nə dövlətdən-qanundan, nə xalqdan qorxdular.
Bu xalqın əhvalını bir kərə sormadılar,
Haramı halal kimi gözüməzə soxdular.

Hər biri bir kabinet bəzəyib oturdular,
Çəkilib öz qınına, qapını bağladılar.
Qanunu taptalayıb, cəzadan qurtuldular..
Milyonluq villalarla kasıbı dağladılar.

Allahım, bəs görəsən, bu qədər ac-yalavac,
İnsanın haqqın yeyən insana nə ad verim?
Əgər sənə qalıbdısa, bu yurdda təkcə əlac,
Gücnü göstər onda, inanım mən də görüm.

Bağışla, ay Allahım, bağışla sən gəl məni,
Bilirəm, səhv elədim, hirsənib düşdüm ası.
Zaman-zaman görərik hər kəsin əməlini,
Silindikcə aynanın illərlə yatan pası.

FƏRƏHLƏR YANDI

*16 mərtəbəli binana yanarkən-
19.05.2015*

Bir qansız alcağın, nəfsi ucundan,
Neçə- neçə insan, Fərəhlər yandı.
Allahsız insanın, zülmün suçundan,
Sinələr dağlandı, ürəklər yandı.
Neçə-neçə insan, Fərəhlər yandı.

Günahgar cəzasız qaldığı yerdə,
Haqqın üzərinə çəkilər pərdə.
Divarlar od tutan bizim şəhərdə,
Gör neçə arzular, diləklər yandı.
Neçə-neçə insan, Fərəhlər yandı.

O gün ki, yanıdı, dinmədi kimsə...
Ayıbdı dedilər, salmayın səsə...
Hayımız çatmadı yerdə bir kəsə,
Göydəki buludlar, küləklər yandı.
Neçə-neçə insan, Fərəhlər yandı.

Cəza almalıdır hər bir günahkar,
Xəlvətdə olanlar olmalı aşkar.
Açsın qulağını eşitsin hər "kar",
Haqqın təməl daşı, dirəklər yandı.
Neçə-neçə insan, Fərəhlər yandı.

Ay Əjdər, demə ki, qalacaq belə,
Bu günkü olanlar olacaq belə.
Hər kəs cəzasını alacaq belə,
Almasa bilin ki, fələklər yandı.
Neçə-neçə insan, Fərəhlər yandı.

OLACAQDI

16 mərtəbəli bina yandı-20.05.2015

Ayxan, Ayan, Fərəh, Ömər- bu körpə balaları,
Yandıranların özləri də, haçansa yanacaqdı.
Bu əcəldən Allahımın xəbəri yoxdu, yoxdu, yox!
Bu allahsız insanların nəfsindən olacaqdı.

Bu körpələr qönçələnmiş açılmamış gül idi,
Təzə- təzə ana deyən, vətən deyən dil idi..
Ay Allahım, bu nə gün, nə ay, axı necə il di,
Kim deyərdi, bu fidanlar vaxt-vədəsiz solacaqdı.

Nə Allahdan, nə qanundan, nə bu xalqdan utandılar..
İnsanlıqdan üz döndərib, vicdanların satandılar.
Şeytanikən özləri də, şeytana daş atandılar,
Bu nə mərfət, nə tərbiyə, axı necə qanacaqdı?

Hamı görür, hamı bilir, bu olayı, olanları...
Kimlərdi yandıranlar diri-diri yananları,
Utanmadan haqq adına sıırıyan yalanları?
Bu talanın, bu yalanın axır sonu olacaqdıdı.

BƏS HANI, SAHİBİ-ZAMAN

Şeytanlar yol tapıb girib araya,
Nə göy haya gəlir, nə yer haraya.
Sən ki, eşidirsən, hay ver haraya,
Ey haqqı, nahaqqı düz görən Allah!

Xocalı boğuldu qanın içində,
Minləri can verdi anın içində.
Bu boyda yerin, dünyanın içində,
Olmadı haqqını düz verən, Allah!

Tökülən qanıma göz yumur dünya,
Qan içən dığaya haqq umur dünya.
Türklər soyqırımını törədib guya,
Niyə yox, bəs haqqı düz görən, Allah?

Milyon qaçqınım var evsiz-eşiksiz,
Körpələr böyüyür yurdsuz, beşiksiz.
Ha gəzdik tapmadıq cavabını biz,
Nə qədər ağlayar, göz görən, Allah?

Əfqanın gününü eyləyib qara,
Ədalət gətirir guya ki, ora.
Utanmır, çağırır qardaşın qıra,
Məkkədən ABŞ-a söz verən, Allah!

Ahı Fələstinin dirənib göyə,
Dərdini duyan yox, islamdı deyə...
Müsəlman dünyası durmadı yiyə,
Niyə tor bağlayar, göz görən, Allah!

Özü yüzlərini öldürdü, basdı,
Cəlladdı, söyləyib Səddamı asdı.
İraqın hər günü matəmli, yasdı.
Budumu azadlıq, söz görən, Allah!

Bəs hanı, hardadı, Sahibi-Zaman?
Min ildir yoluna boylanır güman...
Bundan da ağır gün, bundan da yaman,
Günmü, gözləyirik, biz görən, Allah!
Ey haqqı, nahaqqı düz görən Allah!

BÖLƏNDƏN BƏRİ

Çox adət, ənənə çıxıbdı yaddan,
Telefon meydana gələndən bəri.
Aralı düşmüşük qohumdan, yaddan,
Telefonla əhval biləndən bəri.

Bu necə dövrəndi, bu necə işdi,
Sözümüz əməllə çəpəki düşdü.
Ölüm də, o qədər bax, adiləşdi,
Gündə neçələri öləndən bəri.

Şeirdi bəxtimin dövləti, varı,
Vətəndə olmadı dəyərim barı.
Azalıb yurd dərdim yarıbayarı,
Dərdimi Əjdərlə böləndən bəri.

DEYİL

Yersiz alovlanma, yersiz çağlama,
Haqqa gedən kəsi yoldan saxlama.
Dünyaya güvənmə, ümid bağlama,
Dünyanın gərdişi o gərdiş deyil.

Mayan halaldırsa harama qatma,
Sənə güvənəni dar gündə atma.
Haqq alıb, dostunu alana satma,
İnsana yaraşan o, vərdiş deyil.

Mərdi yıxanlara əl çalan olma,
Səni sevməyənin yanında qalma.
Haqın olmayanı, istəmə, alma,
Ələbaxımlılıq heç də, iş deyil.

Məni dinlədinsə, düz anla barı,
Namusdur, qeyrətdir insanın varı.
Doğumdan ölümə gedən yolları,
Getdinsə, gedişdi, tay gəliş deyil.

KİMƏ DƏRD AÇIM

Dişin ağrısından qarın xəbərsiz,
Acın varlığından harın xəbərsiz.
Bu dünya təhərsiz, insan təhərsiz,
Mən nəyə güvənim, kimə dərd açım?

İnsanlıq həyasın, abırını atır,
Haramı halalıq adıyla satır.
Göylərdən od yağır, yer qana batır,
Mən hara sığınım, mən hara qaçım?
Mən nəyə güvənim, kimə dərd açım?

Oğrular hər yana soxulub, dolur.
Gözlər görə-görə cibləri yolur.
Yaltaqlıq qazancın mənbəyi olur,
Bir yanda yaltağım, bir yanda acım.
Mən nəyə güvənim, kimə dərd açım?

Saymaqla qurtarmaz saydıqlarımı,
Gəzirəm, dünəndə qoyduqlarımı.
Zaman elə qırıb, kəsib karımı,
Göydən əl üzülüb, yerdən əlacım.
Mən nəyə güvənim, kimə dərd açım?

AĞLAYA BİLƏM

Bir sazın simində "Sarı tel" kimi,
Çalınıb doyunca ağlaya biləm.
Dağların bağrını yaran sei kimi,
Üzü yurda sarı çağlaya biləm.

Söndürən olmaya, özüm- özümə,
Alışam oduma, yanam közümə...
Son qoyub səbrimə, yersiz dözümə,
Düşmənin sinəsin dağlaya biləm.

Görəm dağlarımın buluddan çətrin,
Çiçəklərdən düzəm şeirin sətrin...
Çəkib ciyərime bənövşə ətrin,
Əlimlə bir dəstə bağlaya biləm.

Yurdumu, ay Əjdər, görməkdən ötrü,
Dağılmış komamı hörməkdən ötrü,
Cismimi o yerə verməkdən ötrü,
Ömrümdən bircə il saxlaya biləm.

KƏSİLİB QƏNİM

Dəm tutan çoxalıb yalan-palana,
Mükafat verilir çəpik çalana.
Yol bitib, dirənib üzüm dalana,
Özümkü özümə kəsilib qənim.

Əkənin boş qalır əli biçində,
Kəsərin itirib orağ da, çin də.
Neçə ağrı, acı, kədər içində,
Sabaha ümitsiz bu günüm mənim

Bilmədim vaxtında qədir-qiymətin,
Bu boyda nemətin, varın, ziynətin.
İllərdi çəkirəm qəmin, möhnətin,
Hanı o dağlarım, dumanım, çənəm?

Hərdən gileyləndim, hərdən darıxdım,
Hərdən doluxsunub şimşək tək çaxdım.
Yurduma, ay Əjdər, bu ahıl vaxtım,
Nə ömür yetəndi, nə ünüm mənim...

ALDANMAQDAYIQ

Bizim dağlardakı tər bənövşənin,
Tərs düşüb taleyi, bağlanıb baxtı.
Qaçqın elləriylə pozuldu getdi,
Bahara boylanan bəxtəvər vaxtı.

Bu ağrı, bu acı daha bəs edər,
Dözməyə nə gücüm, nə səbrim qaldı.
Dağlar da dərd çəkir yəqin biz qədər,
Çox da ki, danışmır, çox da ki, laldı.

Hərdən xəyalımla qalxıb dağlara,
Dərələr dolanıb, yal aşıram mən.
Qayıdıb o gözəl, şirin çağlara,
Hər güllə, çiçəklə danışıram mən.

Bizlər o dağların, o dağlar bizim,
İlahi, həsrətində dolanmaqdayıq.
Silindi dağlarda saldıgım izim,
ATƏT-lər vədiylə aldanmaqdayıq.
Yurd deyib, alışıb odlanmaqdayıq...

BARIŞIQDAN QORXURAM

Dünya yaman qarışıb,
Qarışıqdan qorxuram.
Haqq sözü pərdləyən,
Danışıqdan qorxuram.

Tutuldum dərdə asan,
Yox dərdə qulaq asan.
Gözümdən pərdə asan,
Barışıqdan qorxuram.

Dünyamız talan-talan,
Qeybətə bizə qalan...
Yoluma kölgə salan,
Tor işıqdan qorxuram.

Gəl, Əjdər, haqqı gəzək,
Nə yorulaq, nə bezək.
İçi təzək, çöl bəzək,
Yaraşıqdan qorxuram.

BAŞ AÇMADIM

Söz içində söz gəzirik,
Kül içində köz gəzirlik.
Yunu verib, bez gəzirik,
Bu oyundan baş açmadım.

Kimsə dinib, nəşə deyər,
Oxşadırlıq erməniyə.
Şonqu qoşanın özgəyə,
Öz soyundan baş açmadım.

Əjdər, zaman olub çətin,
Qoyma itə ləyaqətin...
Çox sevirəm qoyun ətin,
Bu qoyundan baş açmadım.

BU NECƏ ÖLÜM

*Böyük qardaşım Məcnun dünyasını dəyişəndən sonra
oğul nəvəsi doğuldu, adını qoydum*

Bu nə doğum idi, bu necə ölüm.
Nə sevinə bildim, nə də ağlaya.
Birini dünyaya əvəz gətirdi,
Birini apardı məni dağlaya.

Bir qardaş itirdim ata əvəzi,
Bitməzdi yaşamaq, qurmaq həvəsi.
Adını qoymağa gəldi nəvəsi.
Ürəyim təsəlli alıb çağlaya.

Ölümdən döğuma insan ömrüdü,
Doğulan bilməzdi, ölən bilirdi.
Biri gedən günü biri gəlirdi,
Kimin hünəriydi onu saxlaya

DUZ KİMİ

*İmişlidə anam, atam dəfn olunan
Rəsullu qəbiristanlığında böyük qardaşım
Məcnun da 23.11.2011- ci ildə vaxtsız dəfn olundu*

Gəldim məzarını ziyarət edəm,
Omrümün bu ahıl zaman köçündə.
Özümə yer tapa bilmədim bu dəm,
Qovruldu alovun, közün içində.

Üzümü söykədim, üzün buz kimi,
Yaladım baş daşın, qardaş, duz kimi.
Qardaş itirmişəm, ağır söz kimi,
Söz tapa bilmədim sözün içində.

Ömrünün bitəsi vaxtı deyildi,
Bu əcəl haradan, de, necə gəldi?
Sənin yoxluğunla qəddim əylidi,
Əridim yox oldum özüm içimdə.

Atam da, anam da dönüblər daşa,
Biz həsrət içində, siz orda qoşa ...
Təsəlli versəm də bacı, qardaşa,
Xəlvəti ağlayım, dözüm içimdə...

Yoxluğun gətirib bu yerə məni,
Çəkilmir yolumdan həsrətin çəni.
Hayana baxıram görürəm səni,
Xəyalın yurd salıb gözüm içində.

BAXIRAM Kİ...

Min ildir dağlarla çarpışan yellər,
Dağlardan nəyisə qoparıbdımı?
Dünyaya gələndə boş gələn əllər,
Gedəndə nəyisə aparıbdımı?

Aldanıb dünyanın tamına mən də,
Ömrümü boş yerə itirib getdim.
Yarımçıq işləri bu Yer üzündə,
Guya ki, hardasa bitirib getdim.

Yerli də, yersiz də giley eylədim,
Həmişə az olan vaxtın əlindən.
Könlüm istəyəni edə bilmədim,
Alınma yazılmış baxtın əlindən.

Belə baxıram ki, nağılmış dünya,
Oxuyub qatmışam başımı bir az.
Ötüşən hər illə azaldıb ömrü,
Yuxarı dartmışam yaşıma bir az.

Sən demə, dünyaya gəlişim günah,
Gedişim günahı yumağım imiş.
Buqədər əlləşib, çalışmağım da,
Bir kəfən haqqını yığmağım imiş.

TÖVBƏ, BU DÜNYAYA BİRDƏ GƏLMƏRƏM

Bir ömür bağından mən dərd üzmüşəm,
Göydən incimişəm, yerdən küsmüşəm.
Elə yorulmuşam, elə bezmişəm,
Tövbə, bu dünyaya bir də gəlmərəm.

Qoşulub aylara, ilə gedərəm,
Qarışib yağışa, selə gedərəm.
Başımı götürüb elə gedərəm,
Tövbə, bu dünyaya bir də gəlmərəm.

Tərs çapdı taleyin köndələn atı,
Yazıldı bəxtimə qaçqınlıq adı.
Yox, məni açmadı dünyanın dadı,
Tövbə, bu dünyaya bir də gəlmərəm.

Bezməzdim bir ovuc inamım olsa,
Yaxşılıq əkərdim, tək mənə qalsa...
Geriyə dönməyə gümanım olsa,
Tövbə, bu dünyaya bir də gəlmərəm.

Haqsızlıq əlindən yığılıb cana,
Bu ömrü bir təhər yetirdim sona.
Gözüm görə-görə, mən qana-qana,
Tövbə, bu dünyaya bir də gəlmərəm.

ZƏHƏRMİŞ DÜNYA

Bilməzdim bu qədər aldadır bizi,
Qatıb, qarışdıran pər imiş dünya.
Görəndə bal daddı, sevindim düzü,
Dadanda bildim ki, zəhərmiş dünya.

Dartıb zaman-zaman oxun hərləyir,
Yaxşılıq eyləyir, pislilik eyləyir.
Elə tilsim qurur, elə şərləyir,
Təpədən-dırnağa şər imiş dünya.

Bircə yol bir kəsə demədi düzün,
Ümidlər dalınca saraltdı gözün.
Gəldim ki, isinəm oduna közün,
Baxdım ki, tüstüsün eşirmiş dünya.

Bəlkə, xəbərsizdir özü-özündən,
Əyrisi daha çox doğru, düzündən.
Bir çöp də yayınmır, guya gözündən,
Sən demə görmürmüş, kor imiş dünya.

Gör kimdən kəsürəm, umuram nədən,
Bir başdan asılıb neçə min bədən...
Oturub pusquda Əjdəri güdən,
Bir arşın dərinədə gor imiş dünya.

QIRILAR

Ömür dediyimiz bu bir qarış yol,
Kim bilir, harada, nə vaxt qırılar.
Verdiyin sözünə, əhdə sahib ol,
Zaman gələr səhvin üzə vurular.

Çevirmə namərdə qovub mərdləri,
Bir xoş söz sağaldar ağır dərdləri...
Selin qabağına çəkmə sədləri,
Axarı olmasa çətin durular.

Bağbansan, fikir ver vaxtında vaxta,
Gülləri soldurar vədəsiz şaxta.
Pislik eyləmə gəl, güvənib taxta,
Bir gün çıxar əldən, o taxt qırılar.

Hərdən sual verib özüm Əjdərə,
Yoxladım, sınıadım bəlkə yüz kərə.
Bircə arzusu var, dönə o yerə,
Qorxur ki, gecikər, il-vaxt qırılar...

MƏZAR YERİ

Cənnətin həvəsiylə, cəhənnəmin xofuyla da,
Allaha təzim elə, çıxmasın düz əməl yaddan.
Fərqi yox pis əməlin heç azının, çoxuyla da,
Xilasın olmayacaq cəhənnəmdə yanar oddan.

Qəlbində şübhə yeri vardısı da əgər bir az,
Haqq yolun göstərəni gözləmə ki, aldadasan.
Veribdi o, can sənə, sən də ona can borclusan.
Görəcək hər işini, düşünmə ki, daldadasan.

Axirət inamında ölümün də yox qorxusu,
Dil nədir, qəbindən də qov bütün şübhələri.
Qoyma ki, halalına qarışsın haram qoxusu,
Olacaq son ünvanın, unutma ki, məzar yeri...

SİİKLƏLƏYİR

*Azərin xanıma xitabən
"Xalq artisti" fəxri ad almağı münasibəti ilə*

Qara Dəniz çırpıntısı,
Azərinin qəlbinin,
Ürəyinin pıçıltısı,
İçimizi silkələyir.
Bayrağı Qarabağa,
Kirs dağa, Murov dağa,
Gördubaba, Xəlfdağa,
Kişi kimi taxmağa,
Birimizi, üçümüzü,
Köçümüzü silkələyir.

Əhməd Cavad harayı,
Millətə qeyrət payı...
Üzeyirin notları,
Koroğlunun atları,
Türk soyu, türk zətləri,
Varımızı, heçimizi,
Köçümüzü silkələyir.

Qanan üçün çihaddı,
Susqunluq bizə yaddı!
Bu addımı kim atdı?
Ədalət haqqa çatdı.
Çoxdan gözlədiyim,
Xalqa layiq,
Xalqın adı,
Azərinə axır çatdı.
Bu sevinc, bu şad xəbər,
İçimizi silkələyir.
Geriyə dönmək üçün,
Köçümüzü silkələyir.
İkimizi, üçümüzü.
Minimizi, yüzümüzü silkələyir...

BOZ QURD

Boz qurdun adında çaqqallar artıb,
Boz qurdun adıyla gödənlər yırtıb.
Boz qurdun adına gətirmə ləkə,
Boz qurdun adına bələtdi ölkə.
Boz qurd qeyrətidir Turan yurdunun.
Bir qurd bəsdir ki, qıra belini,
Bağlaya yolunu, kəsə əlini,
Üstünə yeriyan böyük ordunun.
O varlığım, o sabaha inamım,
Tək Turandı varlığıma gümanım.

YAZDIĞIM ÖZÜMƏ BİR TƏSƏLLİDİ

Bu nə siyasətdir, nə böhtan, nə şər?
İnsanlar insanın ətini yeyir.
Əşrəflik adını itirir bəşər,
Bunu görən Allah görən, nə deyir?
İnsanlar insanın ətini yeyir.

Allahu-Əkbərin çağırışı ilə,
Dünyanın yarısı qan içindədi.
Azadlıq adıyla keçirib ələ,
Şərqin nəfisiylə Qərb biçindədi.
Dünyanın yarısı qan içindədi.

Şeytana daş atan müsəlmamlarım,
Kafirin əlində yesir qalıbdı.
Qurani-Kərimə inananlarım,
Təriqət adına parçalanıbdı.
Kafirin əlində yesir qalıbdı.

Soyunub donunu o abır, həya,
Vəhşilik donuna bürünür dünya.
Ağsaqqal, ağırçək alınmır saya,
Qiyamət gününə sürünür dünya.
Vəhşilik donuna bürünür dünya.

Mənim gördüklərim saymaqla bitməz,
Dünyamız oxunu veribdi əldən.
Bu dünya haqlının hayına yetməz,
Nahaqqı qoynuna alıb əzəldən.
Dünyamız oxunu veribdi əldən.

Yazdığım onsuz da çarə deyildi,
Özümdən özümə bir təsəllidi.
Qanmağım yük oldu, qəddim əyildi,
Bir çarə tapmadım gör neçə ildi.
Yazdığım özümə bir təsəllidi...

QORXUTDU MƏNİ

Ömrün yoxuşunda geriyyə baxdım,
Dərin uçurumlar qorxutdu məni.
Dəli şimşək kimi alışdım, çaxdım,
Aşıb, daşan sellər axıtdı məni.

Baxdım ki, ayrılır yollar min yana,
Yollar da yorulur, yolçu da burda.
Kimisə aparıb çatdırır sona,
Kimi də itirir uçurumlarda.

Ötüb dolandığım yollar içində,
Bu yoxuş sonuncu dayanacaqdı.
Ömür karvanımın zaman köçündə,
Mürgülü xəyallar oyanacaqdı...

Yoxuşdan o yana yollar qurtarır,
Bu yanda nə qalıb, qaldı dərində.
Zaman axarında yükünü dartır,
Dərə də, təpə də, dağ da yerində.

İstədim saxlayam, vaxtdan yapışdım,
O, məni irəli, mən geri dartdım.
Büdrədim bir əlçim otdan yapışdım,
O, məni, mən onu yerdən qopartdım.

Ayağm altından de, yermi qaçdı?
Mən özüm özümdən asılı qaldım.
Nə göylər saxladı, nə yer qol açdı,
Taleyin küncünə qısılı qaldım...

DAHA İNANMIR

Xəyalım özünə yer tapa bilmir,
Bu boyda, bu sonsuz dünya içində.
Əkənin əkdii əlinə gəlmir,
“Qarğalar” aparır dəni biçində.

Mən axı, nə deyim haqqı yazana,
Bir kimsə kimsənin halına yanmır.
Daşları qaynadan qara qazana,
İndiki uşaqlar daha inanmır...

Yoxsulu varlıdan ayıran yollar,
Min il də beləcə kəşiməyəcək.
Yenə də ağa var, yenə də qullar,
Minillik qanunlar dəyişməyəcək.

Məni eşidərmə, ha yazım belə,
Sabiri, Cəlili eşitməyənlər.
Yüz ildir bir yana çıxmayıb hələ,
Qara günlərinə şükür deyənlər.

ÇIXIB GETSƏM

Çıxıb getsəm dünyanın o başına,
Görən orda dedi-qodu vardımı?
Zəhər qatmaq bir-birinin aşına,
Sənin, mənim, odu, budu vardımı?

Bezikmişəm tayfa-tayfa seçimdən,
Ömür boyu ora-bura köçümdən.
Bir sual da didir məni içimdən,
Qardaşın da doğma, yadı vardımı?

Yaradanım yaradaydı daş məni,
Qulaqlarım kar olaydı kaş mənim.
Bir ocaqda yanan quru, yaş mənim,
Ayrı közü, ayrı odu vardımı?

Qurduğuna əli yetmir quranın,
Xeyri şərlə tərs düşübdü Turanın.
Qarnı başdan yuxarıda duranın,
Bişərəfdən özgə adı vardımı?

Görsəm yoxdur, seçən ağdan qaranı,
Baş götürüb tərk edəcəm buranı...
Qınamayın, bir vaxt məni soranı,
Soranda ki, qəbri-zadı vardımı?

HAL DƏLİSİYƏM

Pərvanə Zəngəzurlyə xitabən

Eşitdim deyirsən, el dəlisiyəm,
Dağlarda ildırım, sel dəlisiyəm,
Dərdimi ağlayan dil dəlisiyəm,
Mən də dərd anlayan hal dəlisiyəm.

Dirənəm dağlara, yol azam, itəm,
Yorulam, bir sərin bulağa yetəm..
Əkiləm torpağa təzədən bitəm,
Yaşıl dərə-təpə, yal dəlisiyəm.

Yaş ötdükcə sıxır könlümü şəhər,
Hanı, o dumanlı, o çənli səhər?
Ərənlər görünmür, yox olub kəhər,
Mən ki, yüyən, yəhər, nal dəlisiyəm.

Ay Əjdər, gücüm yox, kəsilib heyim,
Hansını deməyim, hansını deyim...
Gündə yüz kərə qalxıb, endiyim,
Sıldırım qayalar, sal dəlisiyəm

**NECƏ DEYİM Kİ,
DUR BAHARDA GƏL**

Pərvanə Zəngəzurlaya xitabən

Hansı dağm, dərəm, quzeyim qaldı,
Mən necə deyim ki, dur baharda gəl.
Zalım fələk bizi bu hala saldı,
Nə yurd-yuva qaldı, nə oba, nə el,
Mən necə deyim ki, dur baharda gəl.

Sonuncu ümidim qalıb Allaha,
Dərmanı, ay şair, dərdimdən baha...
Bənövşə inciyib gül açmır daha,
Hanı bənövşəni o dərən gözəl?
Mən necə deyim ki, dur baharda gəl.

Bulaqlar ağlayıb kor etddi gözün,
Ot-orman basıbdı yolların, izin.
Mənnən də yaxşısının birisən özün,
Gəl aç sinəmdəki yaramı sən dəl.
Mən necə deyim ki, dur baharda gəl.

Hanı o baxçalar, hanı o bağlar,
Sökülmüş binalar, dağılmış tağlar.
O qədər uzaqda qaldı o çağlar,
Nə ünüm yetəndi, nə çatandı əl,
Mən necə deyim ki, dur baharda gəl.

İtibdi sərtliyi qayanın, daşın,
Qartallar utanır qaldıra başın.
Yarısın itirdik qohum-qardaşın,
Bükülübdü dizim, əyilibdi bel.
Mən necə deyim ki, dur baharda gəl.

Sürülər qalмайıb yayıla çölə,
Qayıtmaz, ay Əjdər, gedən köç hələ...
Nə vaxtdı almıram sazımı ələ,
Mizraba həsrətdir sazımdakı tel...
Mən necə deyim ki, dur baharda gəl.

MƏSƏLLƏ DÜZƏLMİR DÜNYAMIZ, ALLAH

Haqqı olmayanlar süfrəmə dolur,
Həqiqət qovrulur, yanır dağ olur.
Sağım sola dönür, solum sağ olur,
Qarışib ölçümüz, sayımız, Allah!

Baxanda üzünə günəşdi, aydı,
Dindirdim üstümə zülmətin yaydı.
Bu necə qismətədi, bu necə paydı,
Bir kəsə yetmədi hayımız, Allah!

Taleyin hökmünə verilib hamı,
Çoxu qismətindən almadı kamı.
Pozulub ayların, ilin nizamı,
Bilinmir qışımız, yayımız, Allah!

Güclülər dünyanı basıb yeyiblər,
Əyrini qaldırıb, düzü əyiblər.
Babalar o qədər məsəl deyiblər,
Məsəllə düzəlmir dünyamız, Allah!

Vay o günə, sən də əlini üzsən,
Saxta dualardan pisikib, bezsən!
İşdir, dünyamızı təzədən düzsən,
Bu paydan olmasın payımız, Allah!

KİM BİLƏ

Bu dünya bölünüb sərhədlər boyu.
Nə gedə bilirik, nə də ki, gələ.
Adəmdirsə əgər insanın soyu.
Niyə bir-birinə qənim kəsilə.

Biri miyonların üzür içində,
Biri ehtiyacla ömür köçündə...
Bu belə ayrılıq, belə seçimdə,
Sonu nə olacaq, axı kim bilə.

Allahu-əkbərlə baş kəsən də var,
Kimi günahsızdı, kimi günahkar...
Görənlər "kor" olub, eşidən də "kar",
Sahibi-Zaman da görünmür hələ.

Bu qədər qan toküb, qan içilərmə,
Namuslar tapdanıb, ar biçilərmə?
Bu belə məkanda haqq seçilərmə?
Orda zəlzələdi, burda vəlvələ.

ÇƏKİR

Bilmirəm payızam, bilmirəm yazam,
Hanı, o dumanım, o çənəm azam...
Hərdən istəyirəm sevgidən yazam,
Qələmim, kağızım dağlara çəkir.

Ömür dirənibdi üzü yoxuşa,
Gah qara düşürəm, gah da yağışa.
Xeyallar alaraq məni ağuşa,
Yurdda dolandığım çağlara çəkir.

Ha dedim, yurduma yetmədi əlim,
Bu dərdədən, ay Əjdər, əyildi belim.
Ömürdən azalan hər ayım, ilim,
Tutub əllərimdən məzara çəkir.

KIM BİLİR

Ömrümüzün əzəli var, sonu var,
Harda bitib, son olacaq, kim bilir.
Bu günəcən görünməyən can alan,
Nə vaxt gəlib can alacaq, kim bilir.

Yerli-yersiz alışmışıq, çaxmışıq,
Hər sabaha ümidlərlə baxmışıq.
Neçə aydan, neçə ildən çıxmışıq,
Bu günəcən saydığımız o illər,
Bizdən sonra an olacaq, kim bilir.

Əjdər, demə, bu dünyaya yalandı,
Dünya bizə verdiyini alandı.
Yığa-yığdı, darta-dartdı, talandı.
Yığdığından nə qalacaq, kim bilir.

MƏZAR

Dərdini çəkdiyim didərgin elim,
Haçansa üstümü haqlasa ölüm,
Hərdən məzarımın üstünə gəlin,
Deməyin buzlaşmış qayadı məzar.

Çəkib öz içimə buz nəfəsimi,
Gəlsəniz duyaram ayaq səsini.
Mən ki, gözləmirəm heç özgəsini,
Seşməsə də, doğmanı, yadı məzar,
Deməyin buzlaşmış qayadı məzar.

Heyifsilənməsin, qoy ömrü bitən,
Torpağın altı da, üstü də Vətən.
Bütün eyiblərin üstünü örtən,
Abırdı, ismətdi, həyadı məzar.
Deməyin buzlaşmış qayadı məzar.

Buranın özünün öz aləmi var,
Sağalmaz yaralar burda sağalar.
Hər gələn əbədi, biryolluq qalar,
Üzü sonsuzluğa dünyadı məzar.
Deməyin buzlaşmış qayadı məzar

Nəyim var, nəyimlə öyünüm, öyüm,
Mənim deyildirsə qurub, hördüyüm.
Elə hey gecələr yatıb gördüyüm,
Açması olmayan rəyadı məzar.
Deməyin buzlaşmış qayadı məzar.

Hər sözüm ağrıdı dərdi duyana,
Açıb kitabımı varaqlayana...
Əjdəri nə vaxtsa soraqlayana,
Deyin, - ünvanının son adı məzar.
Deməyin buzlaşmış qayadı məzar.

DƏFN EDİN MƏNİ

Qismətim olmasa dağların döşü,
Harda istəsəniz dəfn edin məni.
Bilirəm məzarım sönməyəcəkdir,
Üstümdən ötməsə dağların çəni.
Harda istəsəniz dəfn edin məni.

Adıma ad qoyub, qaçqın deyildi,
Bu adın yükündən çiynim əyildi.
“Namusu it yeməz”. Niyə yeyildi?
Biz belə deyildik, axı biləni.
Harda istəsəniz dəfn edin məni.

Mənimçün eynidir xeyir də, şər də,
Uzanan gecə də, gələn səhər də.
Nə kənddə yerim var, nə də şəhərdə,
Bu günə qoymasın Tanrım kimsəni.
Harda istəsəniz dəfn edin məni.

İstəyim nə idi, qismətim de, nə?
Yurd deyib alışdım, mən dönə-dönə.
Demişəm yüz kərə, deyirəm yenə,
Dişimlə didəndən sonra düşməni,
Harda istəsəniz dəfn edin məni.

O taylı, bu taylı Azərbaycanım,
O mənim varlığım, o mənim canım.
Təki torpağına qarışsın qanım,
Vəsiyyət etmirəm qəbir yerini.
Harda istəsəniz dəfn edin məni.

QALA, QALMIYA

Gedilən yolların axırı məzar,
O da ki, qismətdə ola, olmaya.
Bir sinə daşındır, bir də baş daşı,
Hardasa o da ki, qala, qalmaya.

Elə ki, qocalıb düşdünsə kardan,
Bir carə tapılmaz yığdığın vardan.
Ayrılıb gedərkən sevdiyin yardan,
Dalınca saçını yola, yolmaya.

Dünyanı bir kimsə tutub qalmadı,
Ha aldı, doyunca kamın almadı...
Tökülən qayıdıb geri dolmadı,
Gözləmə, ay Əjdər, dola, dolmaya...

ADAM GƏZDİM

Adam gəzdim bölüşməyə dərdimi,
Kimi gördüm dərd yüklədi üstümə.
Kimsə mənə bir sevinc pay verdimi?
Özüm yandım, özüm baxdım tüstümə.

Aç tarixi, min illərədən bax bəri,
Allah qəmi çəkənlərə göndərib.
Var-dövlətlə axıb gələn selləri,
Kef içində olanlara döndərib.

Elə məncə, əl-qolumu bağlayan,
Tale deyib, qismət bilib durmağım.
Son anda da, şair, qalır özümə,
Haray çəkib mən özümü yormağım.

Bir yetimin göz yaşının alışıb,
Kömək vaxtı yetişəndə qaçmışıq.
Meydanlarda xalq adının danışıb,
Qapıları özümüzə açmışıq.

Haqqı varmış, kimsə məni qınasın,
Tox olanın xəbəri yox acımdan.
Sağa, sola qoy min kərə sınaşın,
Dərd çəkdiyim görünürmü, saçımdan...

NİYƏ AÇDIN, AY BƏNÖVŞƏ

Əsir yurduumuzun əsir bənövşəsinə

Niyə açdın, ay bənövşə,
Dərənin ki, yoxdu sənin?
Doluxsunmuş gözlərini,
Görənin ki, yoxdu sənin.

Tək açılıb, tək solursan,
Təkliyinlə dərd olursan.
Gözləməkdən yorulursan,
Gələnin ki, yoxdu sənin.

Bükük boynun qız isməti,
Təkliyin tale qisməti.
Bəxtinə düşən həsrəti,
Bilənin ki, yoxdu sənin.

Müjdəçisən yurdda yaza,
Əjdər hanı, şeir yaza?
Dəstələyib gözəl qıza,
Verənin ki, yoxdu sənin.

Niyə açdın, ay bənövşə,
Dərənin ki, yoxdu sənin...

BİLMƏYİMİZ

Qarabağsız gələn novruz,
Çərşənbənin dadı yoxdu.
Ayrılığın ömrü sonsuz,
Ağlamağın adı yoxdu.

Şəkərbura, paxlavanın,
Bənizi də soluxmuşdu.
Boyanmamış yumurtanın,
Baxışları doluxmuşdu...

Kimə gedək, papaq ataq
Qapıların çoxu bağlı.
Pay verən yox bir-birinə,
Qonum-qonşu, sollu, sağlı...

Çəkilib öz qınımıza,
Dost-tanişə baxammırıq.
Yaz gəlibdi qapımıza,
Qışdan hələ çıxammırıq.

Bu yaz yenə qərib yazdı,
Gül açmadı diləyimiz.
Qiyamətə qaldı, vallah,
Bu sirləri bilməyimiz...

GÖRDÜM

Dünən gecə mən yuxumda,
Əsir yurdu, eli gördüm.
Əllərimlə öz əkdiyim,
Dərilməmiş gülü gördüm.

Gordubaba, Xələfdağı,
Qız-gəlinsiz buz bulağı...
Ömrümün o gözəl çağı,
Yurdda qalan ili gördüm.

İldırımlar çaxır yenə,
Dolu düşür dənə-dənə.
Dərələri sinə, sinə,
Axıb-daşan seli gördüm.

Qyzeydəki duman, çəndə,
Dolanırdım qəm içində.
Ayaqyalın nəm içində,
Alaq basmış yolu gördüm.

Əjdər, neçə qəbir yeri,
Xatırlatdı ötənləri...
Şəhidləri orda diri,
Mən özümü ölü gördüm.

DÜZDÜM

O dağların quzeyində,
Qalan duman, çəni gəzdim.
Öz-özümə danışmaqdan,
Nə yorulдум, nə də bezdim.

İllər ömrü alıb getdi,
Yaş dirənib sona yetdi.
Arzu bitdi, dilək bitdi,
Heç bilmirəm necə dözdüm.

Mən dağlarsız, dağlar mənsiz,
Ağı deyib ağlar mənsiz.
Qəbir yerim saxlar mənsiz,
Bəlkə gedib özüm qazdım...

Qınamıyın siz Əjdəri,
Hə yazdıqca qəm, kədəri.
Heç olmasa o yerləri,
Muncuq-muncuq sözə düzdüm.

YADA DÜŞDÜ

Gül yaylaqlar, alaçıqlar,
Sürülərim yada düşdü.
Uzaqlarda qalan çağlar,
O illərim yada düşdü.

Haqq sözünü üzə deyən,
Dost qapısın halal döyən,
Zəhmət ilə çörək yeyən,
O ellərim yada düşdü.

Yaylaqların balı şan-şan,
Saflığından verir nişan...
Dərələrdən aşıb-daşan,
Gur sellərim yada düşdü.

Əjdər, axı, hansın deyim?
Dağ döşündən sübh dərdiyim,
Bir gözələ pay verdim,
Tər güllərim yada düşdü.

DAĞ GÖRƏNDƏ

Dağ görəndə dağlanıram,
Öz dağımız düşür yada.
İllər axır aram –aram,
Nəyim qalır bu dünyada.

Ata yurdun ocağını,
Qurum tutmuş bucağını...
Ömrümün o şən çağını,
Bax, beləcə verdim bada.

Min cür yozub imanımı,
Qırdı zaman gümanımı...
Çəkim ömür karvanımı,
Əjdər, hansı ünvan, ada?

QOCALMAZDIM

Vallah, bu yurd ağrıları,
Olmasaydı qocalmazdım.
Yurdda ömrün o çağları,
Qalmasaydı qocalmazdım.

Qınamasın məni çoxu,
Yaraladı tənə oxu.
Ümidimin varı-yoxu,
Solmasaydı qocalmazdım.

Yurdum-yuvam deyib yandım,
Bilə-bilə çox aldandım...
Ürəyimdə qisas andım,
Qalmasaydı qocalmazdım.

Əjdər, səni qınamıram,
Qazandığım qıram-qıram.
Halalığım dönüb haram,
Olmasaydı qocalmazdım.

YOL GEDİRİK

Bir tərəfli yol gedirik,
Dönüşü yox bu gedişin.
Çox aqillər açammadı,
Bax, sirrini bu vərdişin.

Bu dünyaya gəlmişik ki,
O dünyaya gedək, Allah.
Bu dünyanı bölmsük ki,
Güya nəsə edək, Allah...

Bu bölünən, bölünməyən,
Nə mənim, nə bölənindi.
Nə yığdıqsa, bizim deyil,
Bizdən sonra gələnindi...

EYLƏDİ

Qarabağdan doğan acı,
Neçə ömrü heç eylədi.
Neçə ana, neçə bacı,
Bu dərd ilə köç eylədi.

Neçə gəlin başı qalda,
Əsirlikdə gör nə halda...
Neçə gəlin gözü yolda,
Ömür-günün puç eylədi.

Neçəsinin ar, isməti,
Qorudu saf məhəbbəti..
Əjdər, neçə qız qisməti,
Şəhidlərlə köç eylədi.

DAĞLAR

Qəfil yenə yada düşdü,
Uşaqlığım keçən dağlar.
Necə açıb səhər oldu,
El-obasız gecən, dağlar?

Yol gözləyir yaylaqların,
Alaq basmış oylaqların.
Axır soyuq bulaqların,
Yoxdu gəlib içən dağlar.

Ömür məni haqlayıbdı,
Dərd sinəmi dağlayıbdı.
Düşmən yolu bağlayıbdı,
Qayıtmadı köçün, dağlar...

Əjdər hardan de, bilərdi,
Başımıza nə gələrdi..
Yollarıma şəh çilərdi,
Sübhədən duman, o çən, dağlar.

QALDI

O dağların o üzündə,
Neçə cürə izim qaldı.
Arzuları öz gözündə,
Neçə cürə sözüm qaldı.

Ağac əkdim barı soldu,
Alma, heyva, narı soldu.
Heç bilmədim necə oldu,
Ümid öldü, özüm qaldı.

Əjdər, hanı oban, elin?
Qabağında təksən selin...
Yurdda ötüb keçən ilin,
Arxasınca gözüm qaldı.

GÜNAHKAR

Söylə görüm, ay zəmanə,
Günahkar mən, ya sənmişən?
Məni edib sən divanə,
De, nə xeyri, gec gəlmisən,
Günahkar mən, ya sənmişən?

Haqqı deyən çıxıb yoxa,
Qane olmur çoxu çox...
Gözüm görüb, baxa-baxa,
Necə deyim hal bilmisən.
Günahkar mən, ya sənmişən?

Əjdər görüb, götürsə də,
Ömür yolun bitirsə də,
Qazansa da, itirsə də,
Nə ağlayıb, nə gülmüsən.
Günahkar mən, ya sənmişən?

ƏS, AY KÜLƏK

Əs, ay külək, əs bizlərə,
Kəkotulu ətir gətir.
Dözəmmirəm istilərə,
Buludlardan çətir gətir.
Kəkotulu ətir gətir.

Keç quzeydən, aş gədikdən,
Dərəlikdən, təpəlikdən.
Gözü dolmuş çiçəklikdən,
Əlin nəyə yetir, gətir.
Kəkotulu ətir gətir.

Çox çəkirəm kədərini,
İndi billəm dəyərini.
Dağlarımın səhərini,
Axşamını götür, gətir.
Kəkotulu ətir gətir.

Bu yay günü gəl Əjdərin,
Öt üstündən sərin-sərin.
Əsir düşmüş o yerlərin,
Havasını gətir, gətir.
Kəkotulu ətir gətir.

KÜLƏK ƏSİR

Külək döyür pəncərəmi,
Açmaqdı bircə çəmi...
Dan ümidi, gecə qəmi,
Durur hələ qabağımda.

Bir qələmdi, bir də kağız,
Bir topa söz, bir dil, ağız.
Otağımda tənha, yalqız,
Külək ağaclarla bağımda...

Külək əsir qəm gətirir,
Fikrimi qovub itirir.
Bitirməmiş bircə sətir,
Sözüm qalır dodağımda.

Mənə həmdəm bax bu gecə,
Sübhəcən, küləkdi mənəcə...
Gözləyim ki, gecə keçə,
Görüm nə var sabahımda

QALIR

Yaman artır, "karım", "korum",
Nə eşidən, görən qalır.
Sağlığımda çatıb gorum,
Təkcə qəbrim hörən qalır.

Ağlıyan yox öləni də,
Qınayırıq güləni də.
Halımızı biləni də,
Satıb bada verən qalır.

At almışam yəhəri yox,
İşin səmti, təhəri yox.
Bu axşamın səhəri yox,
Ümid barı, görən qalır?

Əjdər, giley özümdəndi,
Təsirsiz sözümdəndi...
"Görməməyim" gözümdəndi,
Gündən-günə "toranlanır".

GOR ETMİŞİK

Bölə-bölə bu dünyanı,
Yerimizi dar etmişik.
Bir-birindən üz çevirib,
Barışmağa ar etmişik.

«Dünya sənin, dünya mənim»,
Şair dedi: - o «heç kimin».
Duymaqdan da dərindən, qəmin,
Sərvətinə zor etmişik.

Səpələnib sağa, sola,
Çıxammırıq doğru yola.
O dünyamız ola-ola,
Bu dünyanı gor etmişik.

GÖRÜNÜRMÜ

Başı qarlı Murov dağı,
Bizim dağlar görünürmü?
Səhər-axşam sinəsində,
Duman, çəni sürünürmü?

Xəyalımda dolandığım,
Yanıb oda qalandığım,
Öz əlimlə mən saldıığım,
Baxça-bağlar görünürmü?

Yurdsuz ellər çəkib nələr,
Yurdu olan hardan bilər...
Yurd-yuvada qalan illər,
Gözəl çağlar görünürmü?

GÖL OLA

Göz yaşlarım damla-damla göl ola,
Qürbət eldən yurd-yuvama üzməyə.
Könül açan şirin-şirin dil ola,
Bir acı söz bəs eyləyər küsməyə.

İnsan ömrü qarışlarla ölçülür,
Harda sona yetəcəyin kim bilir.
Pay bölənlər inanma ki, düz böiür..
Təki Allah qismətini kəsməyə.

Şeytan dolub ürəklərə, qəlblərə,
Tərif deyən tez çəkilir baş yerə.
Çox şey hələ bəlli deyil Əjdərə,
Bu dünyadan axı necə bezməyə...

QUCAM DAĞLARI

Oyanıb bir səhər eşidəm ki, mən,
El köçür yurduma, yuvama sarı.
Yapışıb bu köçün əl-ətəyindən,
Yalın ayaqlarla qaçam yoları.

Ziyarət eyləyəm ocağı, piri,
Qurbanlar kəsəm ki, qayıtdım geri..
Çöküb qarış-qarış öpüb hər yeri,
Qolumu dolayıb qucam dağları.

Muhtuluq istəyəm şair Əjdərdən,
Deyəm:- gözün aydın, qurtuldun dərddən...
Uşaqılıq çağında gəzdiyim yerdən,
Boylanıb axtaram ötən çağları.

BİLƏRMİ

Yurdumdan, yuvamdan xəbəri olan,
Mənə təzə xəbər, verə bilərmimi?
Yediyi balı da zəhəri olan,
Mənnən özgəsini, görə bilərmimi?

Kaş göyə çəkilmə, bir küncə sığam,
Bu yerdə nə qədər ağrılar yığam...
Dolam bülud kimi, yurduma yağam,
Buludlar bağlı yol, bərə bilərmimi?

Hərdən gülümsədim, arsızam dedim,
Tənəli, tənəsiz sözləri yedim.
Lap baş götürüm burdan da gedim,
Bu mənim dərdimə çarə bilərmimi?

Ələ bəxşılıqla ötüşdü vaxtım,
Yalançı vədlərlə sabaha baxdım.
Ay Əjdər, neyləsin, talaeyim, baxdım,
Yatanın hayına kimsə gələrmimi?

**DE,
BUDURMU BƏXTİMİZ**

Gözlərim yollardadı, yol çəkir yurda sarı,
Nə yurd-yuvam görünür, nə getdim yurda sarı.
Günləri saya –saya itirmişəm sayları,
De, budurmu bəxtimiz, budurmu taleyimiz?

Ay ötür, il dolanır, ömürümüz çatır başa,
Apardı bu dərd çoxun, baxmadı barı yaşa.
Yolumuz dirənibdi sıldırım qara daşa,
Bükülüb dizlərimiz, kəsilibdi heyimiz.
De, budurmu bəxtimiz, budurmu taleyimiz?

Ha yazdım, ha yandım mən olmadı dərdə çara,
İçimdə ağrı -acı, sağalmaz min cür yara.
Yazdığının xeyri nə, yurdda ki, üzüm qara...
Donmuşuq nədir belə, açılmayır keyimiz.
De, budurmu bəxtimiz, budurmu taleyimiz?

Yox belə getməyəcək, oyanan gün öndədi,
Yurdumun xilas yolu onda, səndə, məndədi...
Çox heyif, ay Əjdər, çoxu dərddən gendədi,
Biz qalib gələmmərik, bir olmasa səyimiz.
De, budurmu bəxtimiz, budurmu taleyimiz?

AY BAHAR

Bizsiz yurda gələn bahar...

Zirvələrdə qar od tutub alışıır,
Sular selə, sellər suya qarışıır.
Bənövşələr nərgiz ilə yarışıır,
Sən gələndə yurdumuza, ay bahar.

Nə zamandı bizsiz gəlib gedirsən,
Dağlarımın bağrını qan edirsən.
Harayımı o yerlərə yetir sən,
Sən gələndə yurdumuza, ay bahar.

Ayrılıqdı, yurd-yuvamız qəm çəkir,
Qurum tutub, evlərimiz nəm çəkir.
Mən bilirəm dağlar elsiz nə çəkir,
Sən gələndə yurdumuza, ay bahar.

Həsərət öldü nənəm, babam dağlara,
Ruha dönüb döndülər o çağlara...
Qayıdaydı elim, obam dağlara,
Sən gələndə yurdumuza, ay bahar.

Qərib eldə bayramım da yasımdı,
Göyə qalxan ahlarımdı, asımdı.
Çadırlarda bu neçənçi yazımdı,
Sən gələndə yurdumuza, ay bahar?

Gəz Əjdəri, dağlarımda soraqla,
Mənsiz dərdləş yurdumdakı ocaqla.
Əvəzimə o yerləri qucaqla,
Sən gələndə yurdumuza, ay bahar.

BU BİR XƏYAL İDİ

Gəl, ay qardaş, qalxaq Xələfdəğına,
Novruz axşamıdı ocaq çatmağa.
Dönək ömrümüzün ötən çağına,
Gedək qapı-qapı papaq atmağa.

Qız, oğlan yığışa hava çalına,
Əl-ələ tutula, çığır salına.
Su götürək çıxaq, qulaq falına,
Neçə-neçə arzu, kama çatmağa.

Əziz bayramıdır daş, ağacın da,
Varlının, yoxsulun, toxun, acın da...
Xatirələr dolu il ayrıcında,
Bu axşam getməyək gərək yatmağa.

...Bu bir xəyal idi çəkdi dağlara,
Qovuşdum yurdumda qalan çağlara...
Novruzun axşamı "qayıdıb" ora,
Çalışdım, ay Əjdər, başım qatmağa.

SORUŞMA

Yurddan ayrı, yuvasızlıq nə demək,
Yurd ağrısı çəkməyəndən soruşma.
Qamətinin əyilməyin çinarın,
Bircə kol da əkməyəndən soruşma.

Gecə-gündüz ürəyimdə qəm gəzir,
Yad baxışlar didir məni, can əzir.
Xoş gündən də, niyə axı can bezir,
Yurd deyib, yaş tökməyəndən soruşma.

Yurdlu, yurdsuz illər qalır ha dalda,
Zəhər olur Əjdər yeyən o bal da..
Evsiz qalmaq nə deməkdi, xəyalda
Bircə koma tikməyəndən soruşma.

AĞRIM

*Bir nişanda yurd həsrətli şeir oxuyandan sonra
Zöhrab Əmirxanlı adlı bir nəfər üzünü mənə tutub
mikrafonla "Ağrının ağrısın alım, Əjdər müəllim"- dedi*

"Ağrının ağrısın alım" deyirsən,
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?
Ağrım, tək yurddakı qəbir daşlarım,
Çadırdə çürüyən köçdümü, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Olsaydı, təkcə bu, dözümdim bəlkə,
Fil gərək, çəkdiyim ağrını çəkə.
Allah dözmək üçün bu qədər yükə,
Görəsən, tək məni seçdimi, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Yurdsuzluq bir ayrı əlacsız yara,
Dərd var, ondan betər, tapılmaz çara.
Bu günüm dünənki günümdən qara,
Sabaha ümidim heçdimi, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Xəcalət yerimdi qul bazarları,
Qınayan çoxalıb dərd yazarları.
Dubayda satılır elin qızları,
Qeyrət zəmanəsi keçdimi, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Şeytandan doğrulub böhtan atanlar,
Baş yerə çəkilir adam satanlar.
Saman ümidinə qalıb batanlar,
Kiməsə, görəsən, vecdimi qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Bu qədər arsızlıq olarmı, görən?
Nə alan utanır, nə də ki, verən.
Bu xalqın yoluna cələlər hörən,
Zatı bilinməyən bicedimi, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Yalan danışanın çoxalır sayı,
Çırmanır çoxları görməmiş çayı.
Çəkən düz çəkməyir çəkilən payı,
Məni gic bilənlər gicdimi, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Qulağım eşidir, gözüm də görür,
Bax, odur hörümçək torunu hörür.
Karvanlar da keçir, itlər də hürür,
Geriye dönməyim gecdimi, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Xeyri nə, desən də gəl al ağrımı,
Ağrım çürüdübdü artıq yarımı.
Elə kəsibdi ki, zaman karımı,
Daha dözəmmirəm, gücdümü, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Bilinmir kim doğub, kimdi dədəsi...
Bəylik iştahında küçə gədəsi.
Çox dolub, boşalıb qismət badəsi,
Hər kəs qismətini içdimi, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Öyünür haramla saray tikənlər,
Ha eşir doymayır cəmdək sökənlər.
Min bir zəhmət ilə toxum əkənlər,
Barı, əkdiyini biçdimi, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

Yaz kəsib qapını çıxmırıq qışdan,
Çömçə xəbərsizdir qazanda daşdan.
Bir gün soruşarsan dostdan, tanışdan,
Əjdər bu ağrıyla köçdümü, qardaş?
Ağrım ikidimi, üçdümü, qardaş?

ZƏNGƏ MÖHTACAM

*Əksər insanların üzləşdiyi və üzləşəcəyi
biganəlik, unutmqlıq təəssüfı ilə*

Ay məni sevənlər, dostlar, tanışlar,
Elə bilməyin ki, hardasa acam.
Sizlərdən tək bircə umacağım var,
Mənə zəng eləyin, zəngə möhtacam.

Zəng edin, soruşun, necədir halım,
Qoymayın darıxım, yalqız, tək qalım.
Sözsüz axtaracaq sizi xəyalım,
Hərdən kövrələcəm, hərdən umacam.
Mənə zəng eləyin, zəngə möhtacam.

Nömrəm o nömrədi, zəng eləyərdiz,
Hər xırda iş üstə “dəng” eləyərdiz.
“Dayımsan” söyləib “ərək” eləyərdiz,
Hazıram, yenə də qapımı açam.
Mənə zəng eləyin, zəngə möhtacam.

Hərdən düşünürəm, adamlar belə,
Niyə dəyişirlər, dönürlər yelə?
Budağım, yarpağım varsa da hələ,
Xəzan növbəsində duran ağacam.
Mənə zəng eləyin, zəngə möhtacam.

Dünyadır, ay Əjdər, küsməyə dəyməz,
Pərsəngi qoyulmuş tərəzi əyməz.
Mənim çəkdiyimi çəkməyən bilməz,
Tale qismətimdi hayana qaçam.
Mənə zəng eləyin, zəngə möhtacam.

BALAM ƏMANƏT

Qızını gəlin köçürən anaların dilindən

Bu gün köçür qızım öz yuvasından,
Ayrılır atadan, öz anasından.
Tökülür gözəllik, naz ədasından,
Aparır bu evdən, o evə ismət.
Ay qudam, sən Allah, balam əmanət.

O mənim xoş arzum, diləyim olub,
Sinəmdə döyünən ürəyim olub.
Mən onun, o mənim köməyim olub,
Qoy olsun halalı çəkdiyim zəhmət.
Ay qudam, sən Allah, balam əmanət.

Gedir taleyinin qisməti ilə,
Seçdiyi oğlana məhəbbətilə.
Böyüyə, kiçiyə hörməti ilə,
Getdiyi evdə də qazanar hörmət.
Ay qudam, sən Allah, balam əmanət.

OLDUM

Dumanlı, çiskinli bu yaz günündə,
Şirvan dağlarının qonağı oldum.
Qoca palıdların durub önündə,
Anıb dağlarımı tutuldum, doldum.
Şirvan dağlarının qonağı oldum.

Hopubdu canıma bənövşə dərdim,
Bu dərdim ömürlük, həmişə dərdim...
Təkəsaqqal yemlik,, quzqulaq gördüm,
Oturub əlimlə, ovcumla yoldum.
Şirvan dağlarının qonağı oldum.

Batdım diziməcən çəməndə şəhə,
Doymadım üzümü tutmaqdan mehə.
Ruhumu, ay Əjdər, döndərib behə,
Göndərdim yurduma, cismimlə qaldım...
Şirvan dağlarının qonağı oldum.

SƏN OXURKƏN AĞLAMA

Türklərin bir mahnısında belə bir söz var:

*«Mən yazarkən ağladım,
Sən oxurkən ağlama...»*

*“Niyə açdın, ay bənövşə?” şeirimi oxuyarkən
ağlayan bir oxucuya xitabən*

Bənövşənin həsrətin,
Mən yazarkən ağladım,
Sən oxurkən ağlama...
Duyuban bəxt-qismətin,
Ürəyimi dağladım.
Sən oxurkən ağlama...

Yurdumun gül, çiçəyin,
Soldurulmuş ləçəyin,
Boxçasın şəhid bəyin,
Mən yazarkən ağladım.
Sən oxurkən ağlama...

Ağrım birmi, ikimi,
Çağırım de, ilk kimi?
Yurddan gedən köçümü,
Mən yazarkən ağladım.
Sən oxurkən ağlama...

Qürbətdə yurd ağlayan,
Sülhə ümid bağlayan,
Qapısına vurduğu,
Kilidin açarını,
Qoynunda saxlayan,
Ağbirçək nənələri,
Mən yazarkən ağladım.
Sən oxurkən ağlama...

Dağılmış sarayları,
Çatmayan harayları,
Çadırdə neçə illər,
Yarısı oğurlanan,
Yarısı tikə-tikə,
Bölünən o payları,
Mən yazarkən ağladım.
Sən oxurkən ağlama...

Hansını deyim axı,
Ey yerin, tək Allahı?
Göylərə qalxan ahın,
Nəyidi, bəs günahı?
Xocalıda ölənə,
Dizin güllə dələnə,
Yollarda saxta vurub,
Əl-ayaqsız gələnə,
Mən yazarkən ağladım.
Sən oxurkən ağlama.

BƏLKƏ YEL APARA MƏNİ DAĞLARA

Qürbətdə qazılan qəbri neylərəm,
İnan, Allaha da üsyan eylərəm.
Aşkara söylərəm, pünhan söylərəm,
Məni qoymayınız qərib məzara.
Yandırın, külümü verin yellərə,
Bəlkə yel apara məni dağlara.

Qoşulum dərədən ötən bir mehə,
Qarışım sübh çağı gül üstə şəhə.
Cismimdən ayırıb döndərüb behə,
Göndərim ruhumu o çəmənzara...
Yandırın, külümü verin yellərə,
Bəlkə yel apara məni dağlara.

Mən burda ağlaram, ruhum orada,
Yana-yana gedər cismim gora da.
Yurdumdan aralı olsəm harada,
Qəriblik qəbrimə bir dağ, bir yara.
Yandırın, külümü verin yellərə,
Bəlkə yel apara məni dağlara.

Bu yurd yangısıyla yanan çoxdumu?
Qanmazı çoxdumu, qanan çoxdumu?
Bu yurdda, ilahi, kişi yoxdumu,
Yetişə haraya, gələ bir kara?
Yandırın, külümü verin yellərə,
Bəlkə yel apara məni dağlara.

Deməyin, bədbinəm, mən usanmışam,
Anlayan olsaydı mən üsyanmışam.
Çoxu pul qazanıb, dərd qazanmışam,
Əjdərsiz dağ-dərə qalıb ağlara.
Yandırın, külümü verin yellərə,
Bəlkə yel apara məni dağlara.

ALLAH

Bu yurdsuz-yuvasız gedən karvanım,
Gör neçə insanı daşıdı, Allah.
Kimdu, bu karvanı çəkən sarvanım?
İtirib səmtini, naşıdı, Allah.

Əlləri uzalı dağlara sarı,
Axtarıb tapmadıq ötən çağları.
El-oba ağrısı, yurd yaraları,
Nəsillər kökünü qaşıdı, Allah.

Əjdəri arama daha sabahdan,
Yanıb külə döndü çəkdiyi ahdan.
Köçdü ki, qutarsın canı qınaxdan,
De, necə dözərdi, daşıdı, Allah?

YA QİSMƏT

Olana şükr edib, ömür yaşadım,
Sevinc də daşdım, qəm də daşdım.
Məni soruşana, yurdda daş idim,
Qürbətdə kül oldum, kül deyəcəyəm.

Ahımdan od alıb alışdım, çaxdım,
Özümü yandırır, özümü yaxdım.
Beləmi yazılıb, beləmi baxtım?
Ötən hər günümə il deyəcəyəm.

Nə gördüm dərd etdim, saldım ürəyə,
Yurd dedim, yetmədim barı diləyə.
Zaman elə salıb məni kələyə,
Çalışsam da çıxma bilməyəcəyəm.

Artıq dirənmişəm, yolum yoxuşdu,
Bir addım o yana payızdı, qışdı.
Əlvida, a dağlar, ömürdü, yaşdı,
Ya qismət, gələcəm, gəlməyəcəyəm...

NEYLƏDİ

Sözünən deməklə anladammıram,
Qəriblik gəl gör ki, mənə neylədi.
Düşmənim düşməndi, ona yanmıram,
Özümkü düşməndən betər eylədi.
Qəriblik gəl gör ki, mənə neylədi.

Gözlərim yol çəkir ümid içində,
Ömür başa çatır qaçqın köçündə.
Əsəbim, dözüüm taram içində,
Həkimlər yaramı naşı teylədi.
Qəriblik gəl gör ki, mənə neylədi.

Haramlıq halalı silib, süpürdü,
Nə karvan ötüşüdü, nə itlər hürüdü.
Yurdsuzluq, ilahi, nə uzun sürdü?
ATƏT də ümidi hədərlədi.
Qəriblik gəl gör ki, mənə neylədi.

Sözlülər yanında sözüm keçmədi,
Əyriyə yol tapdı, düzüm keçmədi.
Ay Əjdər, utandım, üzüm keçmədi,
Hərə bir vəd verib, yalan söylədi
Qəriblik gəl gör ki, mənə neylədi.

ŞAİR

*«Dağ olmaq istəsən, dağa arxalan!»
- Səməd Vurğun.*

«Dağ olmaq istəsən, dağa arxalan»...
Dağlar da arxada durmayır, şair.
Ha vurnuq, ha tərpən, ha da çalxalan,
Bir kimsə halını sormayır, şair.
Dağlar da arxada durmayır, şair.

Təpələr özünə dağ adı qoyur,
Qışqanıb dağların təməlin oyur.
Bacaran bu yurdu talayıb, soyur,
Nə gözlər, nə qarın doymayır, şair.
Dağlar da arxada durmayır, şair.

Sən görən insaf da tay sona yetir,
Etibar, sədaqət, məhəbbət itir.
Ağbirçək, ağsaqqal öyüdü bitir,
Oğullar atanı saymayır, şair.
Dağlar da arxada durmayır, şair.

Qınayan qınasın, neynim, Əjdəri,
Tərif eyləmədi böhtanı, şəri...
Yurdumuz, yuvamız itəndən bəri,
İçimin od-közü soymayır, şair.
Dağlar da arxada durmayır, şair.

TÜRK ADINDA SOYUMUZLA...

Eşit barı, a qırdaşım,
Qalmışیق can hayımla.
Əsirdisə yurdda daşım,
Nə öyünüm, sayımla...

Qarabağım ağlar qalıb,
Sinəmizdə dağlar qalıb...
Orda şirin çağlar qalıb,
Burda qaçqın payımla.

Söydüyümüz o hayların,
Verəmmirik biz payların.
İçimizdə buz layları,
Qış qarışb yayımızla.

Əjdər, məni qınasınlar
Neçə kərə sınaşınlar..
Qalx ayağa tanışınlar,
Türk adlında soyumuzla.

XURAFAT MEYDAN AÇIR

*Bu gün cəhalət və xurafat elə ayaq açıb ki,
adamın öz dininə yazığı gəlir, hərə özündən bir fikir
uydurub yayır, yazıq insanlar...*

Hərə bir söz uydurub,
Qurani sözdən salır.
Yerindən qalxan durub,
İslamı gözdən salır.

Məhəmmədin qorxdığı,
Xurafat meydan açır.
Xiristos islam olur,
Müsəlman dindən qaçır.

Nümunəni sən kimdən,
Götürəsən, a kişi?
Dinəndə sözü dindən,
Əməli şeytan işi.

Bölünüb təriqətə,
Hərə bir dəstə yığır.
Son qoyub həqiqətə,
Ümmətim əldən çıxır.

Ya saqqalı, saqqalsız,
Cəhalət içindəyik.
Ya haqlı, ya da haqsız.
Hərə bir cür seçimdəyik.

Çırmayıb yetən qolun,
Qurana toxunmasın.
Cəhalətin kəsək yolun,
İslama soxulmasın.

Cəhalət dinim deyil,
Dinimin ləkəsidir.
Qan içində boğulan,
Müsəlman ölkəsidir.

Bunu bizə bəxş edən,
Xurafat, cəhalətdir.
Bir yanda var yığılır,
Bir yanda səfalətdir.

Allah da bizdən qaçar,
Yoluna qayıtmasaq.
Şeytanlar meydan açar,
Milləti ayıltmasaq.

BİR SOYDANIQ

Bazar açıb, dərd satıram, yox alan,
Kim alacaq? Hamı dərdən bezardı.
Şüar yalan, vədə yalan, söz yalan,
Bu da bizdə bir başqa cür azardı.

Axı hamımız, bir kökdənlik, soydanıq,
Parçalanıb neçə cürə ad olduq.
Özgələrə sinə açan meydanaq,
Üz döndərib, özümkünə yad olduq.

Yurd-yuvamız dığaların əlində,
Barışmırıq, verəmmirik əl-ələ.
Vətən dərdi hər yetənin dilində,
Sözdən niyə keçəmmirik əmələ.

Millətim türk, inandığım Qurandı,
Göydə Allah, yerdə türklük dayağım.
Son ümidim, çatacağım Turandı,
Yellənəcək Turan üstə bayrağım.
Göydə Allah, yerdə türklük bayrağım.

ƏLİMLİ-GEDİMLİ

“Gəlimli- gedimli” bizim dünyaya,
Gələn də peşmandı, gedən də peşman.
Günahlı, günahsız Allahdan umub,
Cənnətə düşməyin özü də güman.

Bəzisi Allaha sevgisi ilə,
Bəzisi qorxudan üzünü tutur.
Birin mininə olan qarğıışı,
Minin də tutmasa, yüzünü tutur.

Allahın verdiyi ömür payını,
Adam var eləcə sürüyüb gedir.
Adam var bir tikə çörəyə mohtac.
Adam var yıgdığı çürüyüb gedir.

Kimisi qanunu, kimisi dini,
Etdiyi əmələ tutubdu pərdə.
Qanunu, ya dini taptalıyanlar,
Bu dünya içində cənnət kefində,
O dünya içində cəhənnəmlərdə...

HƏR ŞEYİN ZAMANI VARDIR

Özü-öz hayında qalan dörd yanımla,
Onsuz da görməyir, xeyri nə yanımla.
Yurdunu itirib ağlayan, canım,
Hər dərdin dərmanı, loğmanı vardır.

Bu günüm dirənib dünəni danır,
Ay ili günahkar, il ayı sanır.
Bir yanda dünyamız alışıb yanır,
Bir yanda çiskini, dumanı vardır.

Bu dünya neçəsin salıb kəməndə,
Neçəsin azdırıb, itirib çəndə.
Bax, hətta taleyi, bəxti dönəndə,
İnsanın Allaha gümanı vardır.

Əlaçı yox nəfsdən doğan azarın,
Dərdi duyulmadı candan bezarın.
Qiyməti od tutub, yanan bazarın,
Məhşərdə mizanı, divanı vardır.

Demə ki, ay Əjdər, belə qalacaq,
Əzəli vərdisə, sonu olacaq.
Hər kəs əməlinin haqqın alacaq,
Hər şeyin vədəsi, zamanı vardır.

QOCALDIM

Yavaş-yavaş illər ötdü, dolandı,
Hər anıma yüz xatirə calandı.
Ömür bağım elə bil ki, talandı,
Hər günüm bir budaq kəsdi qocaldım.

Mən deyəni heç vermədi fələk də,
Dilək kimi qaldı neçə dilək də.
Haqqı bəzən haqsız yazdı mələk də,
Haqsızlıqlar məni əzdi qocaldım.

Yurdsuzluq da bir dərd oldu dağladı,
Köçdən salıb karvanımı saxladı.
Yaman yerdə zaman məni haxladı,
Yorğun bəxtim bezdi, bezdi qocaldım.

Elə bumu, ömrümüzün qisməti?
İtiririk güvəndiyim isməti...
Əjdər, məni, zəmanənin xisləti,
Gecə üzdü, gündüz üzdü qocaldım.

AĞAR, SAÇLARIM

Çox yalvardım, çox söylədim ağarma,
Eyləmə gəl sən məni xar, saçlarım.
Sən onsuz da, əyəmməzsən qəddimi,
Gücün çatmaz eyləmə zor, saçlarım.
Nə qədər ağarsan, ağar, saçlarım.

Mən onsuz da, öz yolumdan dönmərəm,
Haqq yolumdan, düz yolumdan dönmərəm.
Bir əbədi məhəbbətəm sönmərəm,
Ürəyimdə yanar köz var, saçlarım.
Nə qədər ağarsan, ağar, saçlarım.

Ömür sözsüz dəyişəndi, gedəndi,
Bir gün qalxan, bir gün mütləq enəndi.
Elə billəm, vallah, elə dünəndi,
Getdimi de, gedən çağlar, saçlarım?
Nə qədər ağarsan, ağar, saçlarım.

Taleyindən bir kəs varmı, de, qaça?
Bir qor bəsdı Əjdərə ki, od saça.
Gözəllər də adət edib ağ saça,
Ağ saçda da, demə göz var, saçlarım...
Nə qədər ağarsan, ağar saçlarım.

ZÜLÜM

İsmayıl İmanzadəyə məktub

Ay şair, yurdumun əsirlik yükün,
Bu gündən sabaha daşımaq zülüm.
Çox dərin oturmuş şeytanın kökün,
Şeirlə, qələmlə qaşımaq zülüm.

Yaman korşalıbdı ərin kəsəri,
Tərs düşüb çoxunun qarnıyla səri.
Tapmadım başıma vuram düşəri,
Şirinsiz ömürlə barışmaq zülüm.

Pərən-pərən düşmüş, dağılmış elin,
Bükdülər dizini, qırdılar belin.
Kim isə kiminsə tutmursa əlin,
Təpə nə, xosmanı aşırmaq zülüm.

Gördüyün mələklər dönüblər cinə,
Baxan yox alimə, baxan yox çinə.
Halalı qısnayıb haram küncünə,
Alçaldan dünyaya alışmaq zülüm.

Abırdan abır yox, həyadan həyə,
Dilənçi xisləti çətin ki, doya.
Ağsaqqal, ağbirçək alınmır saya,
Övladın işinə qarışmaq zülüm.

Hardasa, kim isə tapdalananda,
Zülmətə bürünür dünyam bir anda.
Qanmasan nə var ki, şair, qananda,
Yaşamaq, yaşamaq, yaşamaq zülüm...

YETƏ BİLMƏMİŞ

Gedib ata-baba qəbrlərinin,
Çoxları ziyarətin edə bilməmiş.
Çəkib ağrıların ötən illərin,
Bircə yol ürəkdən deyib, gülməmiş.

Yaddaşı korlanıb "kar" olan nə çox,
Haqqı görənməyən" kor" olan nə çox.
Ömrü bu dünyada gor olan nə çox,
O dünya goruna yetə bilməmiş.

Gün gələ, ay Əjdər, arzum çin ola,
Hər ağrım, hər acım geridə qala.
Qoymaram Əzrayıl canımı ala,
Düşməni əlimlə didə bilməmiş.

NƏ QƏDƏR Kİ...

Nə qədər ki, anan sağdı,
Pərvanə tək səhər-axşam,
Dur başına dolan, dolan.
Al doyunca, doyunca kam,
O olacaq sənə qalan!

Ay da, il də azaltmayıır,
Ayrılığın ağrısını.
İtirəndə tapammırsan...
Ünün yetmir, əl çatmayıır,
Dolanasan dünyayın,
Axtarasan harasını...

Gir qoynuna layla desin.
Nə qədər ki, anan sağdı...
Anası olan hər bir kəs,
Hansı yaşda olur olsun,
Vallah, elə, o, uşaqdı...

AXTAR

*Gərək söyülməsin şairin başı –
Fərqanə*

Bütləri məth edib baş əyən şair,
Dön geri, elinin acını axtar.
Cənnət ayaqları altında olub,
Dilənən ananı, bacını axtar.

Lütlükdən utanıb, gizlənir həya,
Halallıq haramdan götürür maya.
Namusu, qeyrəti, arı Dubaya,
Göndərən alçağı, suçunu axtar.

Dünənim bu günə dərd oldu getdi,
Tale bəxtimizə sərt oldu getdi.
Verilən sözlər də vəd oldu getdi,
Əsir Qarabağı, Laçını axtar.

Tökülən qanlarım yerdədi, yerdə,
Haqqımın üstünə çəkilir pərdə.
Xocalı qızının faşist əllərdə,
Soyulmuş başını, saçını axtar.

Ağ günlər eşqində qara gündəyik,
Təndirdə küt gedən sıyıq kündəyik.
Şeytanın tilsimli kələfindəyik,
Oğulsan, kələfin ucunu axtar.

QORXURAM

Mən ölməyəm ürəyimdən vurulsam,
Kürəyimdən vurulmaqdan qorxuram.
Dadım itməz axarımla durulsam,
Zəy qatılıb durulmaqdan qorxuram.

Yoxa çıxır, xəbər tutan halımdan,
Bu gedişlə kim yapışar qolumdan?
Düz saydığım, inandığım yolumdan,
Dalanlara burulmaqdan qorxuram.

Qanadımı haqq üstünə ha gərdim,
Haqsızlıqdan yana-yana közərdim.
Ürəyimi açıb desəm, nə dərdim,
Ürəyimdə boğulmaqdan qorxuram.

Tərs yazılıb taleyimiz əzəldən,
Ara qatır, aramızı düzəldən.
Qeyrətindən bazar açmış gözəldən,
Yurda oğul doğulmaqdan qorxuram.

Baş açmıram bu tilsimdən, bu sirdən,
Bezikmirik buza dönmüş səbrdən.
Bircə kərə yaşadığım ömürdən,
Boş vədlərlə ayrılmaqdan qorxuram.

Kim atlanıb vədəsində bac alıb,
İgid olub, el gözündə ucalıb.
Əjdər, "Yurdum" deyə-deyə qocalıb,
Çadırlarda qırılmaqdan qorxuram.

DÜNYAMIZ ÖZÜNƏ CƏLƏ TOXUYUR

Ayaq yerdən, ümid göydən üzülüb,
Mən nədən yapışım, asılım nədən?
Milyon il gəzdiyim yer üz döndərüb,
Bəs nədir umduğum, görəsən, göydən?

Bu boşluq içində, axır ki, bir gün,
Ya yerlər, ya göylər çəkəcək məni.
Bəlkə də buludlar alıb qoynuna,
Bütün yer üzünə səpəcək məni.

Dünya dedikləri bir ömür həddə,
Hər insan bir dünya itirib gedir.
Varından dörd əlli yapışan bəndə,
Nəyi qoyub, nəyi götürüb gedir?

Yarısı yuxuda, yarısı oyaq,
Bir ömür içində nələr görmədim.
Bağ saldım yurdumda, bir bağban sayaq,
Barı, bir gilə də barın dərmədim.

Gördüyüm yalanlar, yalan ordusu,
Özü öz sözünə inanmayanlar...
Daraşib dünyanı talan etdilər,
Dünyanın dərdinə tən olmayanlar.

Ölünü ağlayım, dirini yoxsa,
Elə qarışıb ki, seçə bilmirəm.
ATƏT, BMT-lər buxova dönüb,
Bir addım yurduma keçə bilmirəm.

Dünyamız özünə cələ toxuyur,
Qatıb, qarışdırır xeyirlə şəri.
Hayana baxıram barıt qoxuyur,
Bu həddə qorxulu olmayıb dünya,
İnsan yer üzünə gələndən bəri.

BİLMƏDİM

Bir hava könlümə düşdü bu axşam,
Götürdüm sazımı çala bilmədim.
Əridi önümdə sonacan bir şam,
Mən onun hayına qala bilmədim.
Götürdüm sazımı çala bilmədim.

Elə bil çarmığa çəkildi əlim,
Nə simlər kökləndi, nə dindi dilim.
Nədən oldu axı, mən nədən bilim,
Özümü heç ələ ala bilmədim.
Götürdüm sazımı çala bilmədim.

Mənəm, başa düşən tək cə Əjdəri,
Çəkdiyi ağrını, qəmi, kədəri...
Sevincin, qəmin də olar qədəri,
Ömrü necə verdim yola bilmədim.
Götürdüm sazımı çala bilmədim.

BU MÜSİBƏTİN

Bu gedən karvanın köçü bizdəndi,
Dağdan enib yolu səhra-düzdəndi.
Yarı yolda sarvan qaçıb gizdəndi,
Yol azıb bu karvan, itirib səmtin.

Bir büküm çörəyi, bir tuluq suyu,
Görən çatacaq mı, bu səhra boyu?
Karvanı dağlardan endirən hoyu,
Təzədən dağlara qaldıra çətin.

Nə səhra bitəndi, nə ümid itən,
Qabaqda qərİblik, arxada Vətən...
Nə bilər dərdimi yanımdan ötən,
Mənəm, yükün darta bu müsibətin.

QƏRİBLİK

Ay gedib batarmı heç,
Dərdli də yatarmı heç.
İllər ilə yatanlar,
Yurduna çatarmı heç?

Bu gecə, gündüz qərİb,
Bu dərə, bu düz qərİb.
Xəyalımız o yerdə,
Burda özümüz qərİb.

Qəriblik ağrı-acı,
Vətəndi tək əlacı.
Əydi düz qamətimi,
Ağartdı qara saçı.

QAYTAR

Elə hey yol gedir karvanım, köçüm,
Barı çatacaqmı, sonacan gücüm?
Nə çölüm çölümdü, nə içim içim,
Pozulmuş nizamı, çözümlü qaytar.

Əllərim üzülüb haqqın əlindən,
Əməldə yuxluyam, pərgərəm dildən.
Xəbər yox dağılmış, didərgin eldən,
Yurdumda ot basmış izimi qaytar.

Halalı halından salıbdı haram,
Danışa bilməyən əsəbim daram.
Quruca bir canam, demə ki, varam,
Halımı görməyə gözümü qaytar.

Çox arvad kəf gəlir evdə ərinə,
Pul keçib imanın, dinin yerinə.
Qeyrəti olmayan minin yerinə,
Qeyrətli, namuslu yüzümü qaytar.

Nə gecə qurtarır, nə sökülür dan,
Qisassız qalıbdı hər tökülən qan.
Hanı bir çəkilən, hanı utanan,
Dünənki abırımı, üzümü qaytar.

Varlılar nə bilir, yoxsul nə çəkir,
İl boyu qazana qara daş tökür.
Nahaqq qapısında haqq boyun bükür,
Haqq haqq deməyə sözümü qaytar.

Sevinci əridib, yox edib ələm,
Ağrıdan yazmağa vərdişdi qələm.
Baxıram, özüm də özüm deyiləm,
İtirib gəzdiyim özümü qaytar.

Səbr ilə uduzdum indiyə qədər,
Əl çəkdim səbrdən, daha bəs edər.
Nəyi istəsəm də, desəm də, Əjdər,
Demərim səbrimi, dözüümü qaytar.

*Gülüm, səndən ayrılıandan,
Bilirsənmi, nələr oldu...?
Gözüm-könlüm intizarda,
Məcnun kimi mələr oldu.
Bilirsənmi, nələr oldu...?*

AĞLAMA

Nə aparıb, bu dünyadan hər gedən?
Əmanətim bu torpağa bir bədən...
Gözlərimi gözlərinə dikib mən,
Lal baxışla ağlayanda ağlama.

Hər gedənin arxasınca iz qalar,
Bulud kimi doluxsunmuş göz qalar.
Bu dünyada mənnən qalan nəyim var,
Yığıdırıb bağlayanda ağlama.

İnsan ömrü bir qarışdı deyərlər,
Bir gün bələk, bir gün kəfən geyərlər.
Gəzdiyimiz, gördüyümüz o yerlər,
Səni yoldan sxlayanda ağlama.

Xoş söz deyər, kim dalımcə nə desə,
Bir pisliyim keçməyibdi bir kəsə.
Mənnən sonra dostlarımdan kim isə,
Gəlib səni yoxlayanda ağlama...

GƏLMİSƏN

Xəyallardada görüşmüşük sən demə,
Nə mən səni, nə sən məni görmüsən.
Bir sevdanın vüsəl gülün gəzmişik,
Nə mən onu, nə sən onu dərmisən.

Əl çatmayan sevgidən kim doyandı,
Hər ürəyin öz arzusu oyandı.
Bir gün qəfil qabağımda dayandın,
İnamadım xəyalları dəlmisən.

Bu ömrü ayrı başa vurmuşuq,
Gecələri, gündüzləri yormuşuq.
Bu görüşü axı, necə qurmuşuq?
Nə mən onu, nə sən onu bilmisən.

Bu görüş də, özü elə xəyaldı,
Bu görüşdən xatirədə nə qaldı..
İllər ötdü, Əjdər Yunus qocaldı,
Çox heyif ki, bu yaşımda gəlmisən.

GÖZLƏYƏCƏM

Bu gecə də, gözüm yolda,
Sübhə kimi gözləyəcəm.
Aşkar deyə bilməsəm də,
Ürəyimdə səsləyəcəm.

Qəfil səsə, bir kölgəyə,
Dönüb baxdım, gəldi deyə.
Bir arzuya, bir diləyə,
Vüsalını bəsləyəcəm.

Gəlsən də sən, gəlməsən də,
Günahı bilmərəm səndə.
Yüz il, min il yol üstündə,
Yollarını izləyəcəm.

YAZIR

Məni qınamayın, bu yaşda şair,
Məhəbbət odundan, közümdən yazır.
Yazdığım nədirse vəhy ilə gəlir,
Demeyin bəzəyib, özündən yazır.

Çəkib qılıncını eyləyib talan,
Öldürüb cismimi, nəfəsdə qalan.
Deyin, ixtiyarın əlindən olan,
Bir qara gözlünün gözümdən yazır.

Ay Əjdər, çəkinmə, dönmə bu yoldan,
Deyərlər qocalıb, düşübdü haldan...
Bilin, bir gözəlin bir qoşa xaldan,
Gözəllik götürən üzündən yazır.
Bir qara gözlünün gözümdən yazır.

YANIM

*Bir türk yazar xanımı mənim lirik şeirimə
belə bir rəy yazdı ki, heç mənə şeir yazan olmayıb,
bu şeiri həmin xanıma yazdım*

Yaradan veribdi bu gözəlliyi,
Qoy gəlīm oduna, közünə yanıım.
Dayanıb üz-üzə, göz-gözə baxıb,
Gözündən qor alım, gözünə yanıım.

İllər ki, aparıb yaşıımı gedir,
Xəyallar darışıb qəlbimi didir.
Gecikmisən, gözəl, gör neçə ildir,
Nə qədər, de, özüm-özümə yanıım?

Sən ele şirinsən, sən elə şəkər,
Arılar tökülüb balını çəkər.
Məni gözəlliyin İzmirə çəkər,
Gəlīm gözəlliyin özünə yanıım.

BİTDİ

Bu günüm ömrümün tac günü oldu,
Xəyalım çox uzaq çağlara getdi.
Qəlbimə təp- təzə duyğular doldu,
Bir ilham pərisi karıma yetdi.

İlahi verdiyi odlu baxışlar,
Alma yanağında incə naxışlar...
Dedim ki, qəlbini mənə bağışla,
Yaman dodaq büzdü, yaman naz etdi.

Özü də bilmədən şair Əjdəri,
Yandırır odladı o diri-diri.
Yəqin ki, eşidər, olar xəbəri,
Qəlbimin o sakit çağları bitdi.

DİVANƏ GƏLİM

İlahi, qoru sən, bu gözəlliyi,
Onun atəşinə pərvanə gəlim.
Dolanım dağları, çöl, düzənliyi,
Ya ağı başda, ya divanə gəlim.

Gözlərə baxmağım günahmı, bəyəm,
Dil açam, danışam sözümlü deyəm.
Ya düzüb qoşaram, ya işi əyəm...
Bilmirəm bu bütöv cismanim ilə,
Ya da ki, dağılıb viranə gəlim.

Yol boyu bir dəstə çiçək də dərim,
Gətirib yoluna, izinə sərim.
Əgər ki, sınağa çəkərsə pərim,
Fərhad tək külüngü götürüm ələ,
İsbata, ay Əjdər, dağları dəlim.

DEYİN

Niyə görünməyir, görəsən niyə,
Məni odlandırıb, getdimi, deyin?
Çatdığı ocağa durmadı yiyə,
Yoxsa şimşək idi, ötdümü, deyin?

Yolumdan azdırıb, yolumdan etdi,
Sonsuzluq içində ümidim itdi.
Yoxsa, bu sevgi də beləcə bitdi,
Dönüb xəyallara itdimi, deyin?

Vüsaldan payımı almamış hələ,
Hicran nəğməsini gətirdim dilə.
Əlçatmaz, ünyetməz, o uzaq elə,
Əjdərin harayı yetdimi, deyin?

BAĞLAYAR

Bir namə yazdım yarın adına,
Dedim oxu, isin, yarın oduna.
Bir dad çatmaz bu məktubun dadına,
Əzizləyər, sığallayar, saxlayar.

Ürəyimdən axıb gələn sözümdü,
Xəyalında bəslədiyi özümdü.
O həsrətdi, o vüsaldı, dözümdü,
Hər kəlməsi arzularla çağlayar.

Mənnən sonra qalası bir nişandı,
Ötüb gedən, qayıtmayan bir andı...
Əjdər, ömür, illər ilə talandı,
Əcəl bir gün gözlərimi bağlayar.

QALACAQ

Bir məhəbbət xəyal üstə qurulası,
Xəyal ilə bir gözələ vurulsa,
Şirin-şirin arzularla durulsa,
Nə vüsalı, nə ayrılıq olacaq.

Nə ün çatıb, nə əl ələ dəyəcək.
Hər görüşə xəyalı don geyəcək.
Açıb qəlbin, sevdini deyəcək,
Öz sözünə özü cavab alacaq.

Təsillidir öz aldığı cavabı,
Tək özünə çatacaqdı savabı.
İl ötsə də, tükənsə də güc, tabı,
İnanma ki, o arzular solacaq.

Şair olan bu sevgidən pay ummaz,
Dara düşüb, axtarsa da, hay ummaz.
Bu sevgidən bir nişanə de, qalmaz,
Əjdər qalsa, ağrı, acı qalacaq.

GÖRMƏSƏYDİM

Mən çoxdan, a gülüm, taran olardım,
Mən səni arxamda dağ bilməsəydim.
Ömürlük şoranlıq, aran olardım,
Köçüb yaylağına mən gəlməsəydim.

Gəldim, buz bulağın suyundan içdim,
Sən içən kəhrizdən, quyundan içdim.
Neçə gizlinpaçdan, oyundan keçdim,
Kim tapardı yerini, mən görməsəydim?

Mən gördüm, ay Əjdər, hamıdan qabaq,
Dağların gülü tək açılan yanaq...
Bu gəliş, bu görüş olmazdı qınaq,
Könlümü sən gözələ mən verməsəydim.

NƏ YAXŞI Kİ...

Nə yaxşı ki, sən varmışsan,
Dünyam çoxdan soluxarmış.
Namus, qeyrət, sən armışsan,
Sən olmasan, əgər ki, bil,
Dünya mənə gor olarmış.

Kişi sözü çıxıb yoxa,
Namərd əldə qalıb yaxa...
Bircə ömrü qorxa-qorxa,
Yaşayan kəs xar olarmış.

Sən Əjdərə, Əjdər sənə,
Arxadı bil, dönə-dönə.
Hər ağrıya gərrib sinə,
Tale mənə yar olarmış...

HƏYA İÇİNDƏ

Bircə gün mən səni görməsəm, gülüm,
Yer tapa bilmərəm dünya içində.
Küsər baxışlarpm, tutular dilim,
Xəyalım dolanıb yol azar çəndə.

Gəl verək əl-ələ bu yol boyunca,
Od alsın əllərim yansın doyunca.
Gedək, son nöqtəni fələk qoyunca,
Taleyn bir dünya ömür köçündə.

Bu ömür yolunun hər anı sınaq,
Hər yanı qeybətədi, hər yanı qınaq.
Əjdərəm, qoymaram əyilək, sınaq,
Yaşayaq, dolanaq həya içində.

GÖZ MUNCUĞU

Dedilər göz dəyib xəstələnmişən,
Bir göz muncuğunu aldım nənəmdən.
Qırx ildir boynunda gəzdirirsən sən.
Sən məndən xəbərsiz, mən, gülüm, səndən.

Pis gözdən, nəzərdən qorudu səni,
Tək onun gözündən qoruyammadı.
Yazdığım şeirlər ovutdu məni,
Onsuz da dərdimə yarıyammadı.

Demə ki, uzaqsan, uzaqsan belə,
Hayana baxıram görünür gözün.
İllər ötüşsə də, ömür getsə də,
Sönmək əvəzinə, alışır közün.

Görən, heç olmasa bilirsənmi ki,
İndi haradayam, nə cürəyəm mən?
İlk dəfə gördüyüm ala gözdəki,
Qordan od götürən bir kürəyəm mən...

Görən bilirsənmi, nələr çəkmişəm,
Əlçatmaz boynuna sarılmaq üçün?
Nə dağı vəd etdim, nə düzü sənə,
Hardasa eşqindən yarınmaq üçün.

Əvvəldən axıra bir qarış olan,
Bu ömrü kim harda, nə vaxt bitirə...
O gündən bu günə dolanıb qalan,
Səndə göz muncuğu, məndə xatirə.

GÖZÜNDƏN UZAQ

Yanğı, o yanğıdı o vaxtdan bəri,
Düşsəm də, odundan, közündən uzaq.
Calayıb aylara, ilə illəri,
Nə qardan çəkildim, nə bildim sazaq.

Daşıdım içimdə bir eşqin ahın,
Döndərə bilmədim zamanın çarxın.
Bu belə taleyin, bəxtin günahın,
De, kimin soyuna, adına yazaq?

Baxma ki, qocalıb, qarıyıram mən,
Hələ də, o eşqi arıyıram mən.
Saçını xəyalda darıyıram mən,
Elin tənəsindən, sözündən uzaq.

Bir vüsal eşqində bəslədim səni,
Elə o həvəslə gözlədim səni.
İçimdə xəlvəti səslədim səni,
Adını dilimə eylədim yasaq.

Sən ondan almısan, mən səndən yara,
Nə səndən gedəndi, nə məndən yara.
Düşdüm Məcnun kimi boz səhralara,
Çiçəkli çölündən, düzündən uzaq.

Bax, elə beləcə ötüşdü vaxtım,
Sənsizlik qazandı taleyim, baxtım.
Yolunu gözlədi qurulu taxtım,
Özündən xəbərsiz, özündən azaq.

Peşmanlıq ağrıdı, çarə deyildi,
Dərdə yaradımı, bax neçə ildi?
Əjdərin başına gör nələr gəldi,
Gözündən aralı, gözündən uzaq.

GECƏLƏR YUXUMA GƏLİRSƏN MƏNİM

Gündüzlər günümü əysiyə düyüb,
Gecələr yuxuma gəlirsən mənim.
Çəkinə-çəkinə qapımı döyüb,
Gecələr yuxuma gəlirsən mənim.

Seçim önündəyəm, seçə bilmirəm,
Bir yolluq əl çəkib, keçə bilmirəm.
Gündüz bilməyirəm, gecə bilmirəm,
Oyaq dünyamıza kəsilib qənim,
Gecələr yuxuma gəlirsən mənim.

Ağrısı-acısı bal dadır eşqin,
Bir oğrun baxışla aldadır eşqin ...
Yerdəmi, göydəmi, hardadır eşqin?
Nə gözüm sataşır, nə çatır ünüm.
Gecələr yuxuma gəlirsən mənim.

Axırı ya oddur, ya sönük ocaq,
Hardan çıxış tapaq, hayana qaçaq?
Nə mənə get dedin, nə açdın qucaq,
Ümidlər içində ötüşür günüm.
Gecələr yuxuma gəlirsən mənim.

Nə səndən inciyir, nə küsür Əjdər,
Hüsnünü bəzəyib, söz düzür Əjdər.
İnanma, desələr əl üzür Əjdər,
Yuxuda tapmışam vüsalın çəmin.
Gecələr yuxuma gəlirsən mənim.
Yaxşı ki, yerimi bilirsən mənim...

DİLBƏRİM

Mələksənmi, de, göydənmi enmisən,
Baxışı nur, camalı nur, dilbərim.
Fələk yazıb bəxtim üçün gəlmisən,
Nazınla gəl, hey məni yor, dilbərim.
Baxışı nur, camalı nur, dilbərim.

Gözlərini bulaq kimi süzərdim,
Dodağını qönçə bilib üzərdim.
Baxışından od götürüb közərdim,
Yanar qəlbə yetər bir qor, dilbərim.
Baxışı nur, camalı nur, dilbərim.

Əjdər sənsiz dözəmməyir, bilginən,
Gümanını üzəmməyir, bilginən.
Ya bir yolluq dön bəxtinə gülgünən,
Ya da öldür, qəsdinə dur, dilbərim.
Baxışı nur, cəmalı nur, dilbərim.

İKİMİZ ORTAQ

Günün günortası çökdü qaranlıq,
Zülmətə büründü dünya bir anlıq.
Bir iynə ucunca yoxdu gümanlıq,
Kiməsə, harasa yetə hayımız.
Necə var, eləcə, qalsın dünyamız.

Həkk olub, əbədi yaddaşda qalan,
Sən mənsiz əfsanə, mən sənsiz yalan.
Vüsalı yarımçıq, qisməti talan,
Hicrandan bolluca düşdü payımız.
Necə var, eləcə, qalsın dünyamız.

Boylandıq, aradıq yaxından, gendən,
Nə məndən bir xəbər, nə, gülüm, səndən.
Ömürdən ötüşən, ömürdən gedən,
Nə illər il oldu, nə ay ayımız.
Necə var, eləcə, qalsın dünyamız.

Bir nakam sevgiyə ikimiz ortağ,
Bu yolda qocalağ, bu yolda qartağ.
Hicranın yükünü gizlincə dartağ,
Qoy, itib-batmasın abır, həyamız.
Necə var, eləcə, qalsın dünyamız...

O SƏNİ MƏN QƏDƏR SEVMƏYƏCƏKDİ

Nə qədər vəd verib, o and içsə də,
O, səni mən qədər sevməyəcəkdİ.
Varından, yoxundan ötüb keçsə də,
Canından, gözəlim, keçməyəcəkdİ.
O, səni mən qədər sevməyəcəkdİ.

Düşünmə, xəyalım kəsib gen düşər,
Həsrət çəkən gözə vaxtsız qəm düşər.
Keçdiyin yollara hey kölgəm düşər,
O, sənə kölgənə dönməyəcəkdİ.
O, səni mən qədər sevməyəcəkdİ.

Vaxtında qayıtsan bağışlayardım,
Öpüb gözlərindən ağuşlayardım.
Ömrümdən ömrünə pay da ayırdım,
O, sənə ömrünü bölməyəcəkdİ.
O, səni mən qədər sevməyəcəkdİ.

Ayrılıq yarası bil ki, sağalmır,
Bu günkü vüsal da sabaha qalmır.
Gözüm gözlərini yoldan yığammır,
Ha desəm də getdi, gəlməyəcəkdi.
O, səni mən qədər sevməyəcəkdi.

MƏHƏBBƏT

Xəbərsiz-ətərsiz ürəyə dolur,
Gözlərdən götürür odu məhəbbət.
Soruşma necədir, nə təhər olur,
Harda yanan gördün, odu məhəbbət.

Elə ki, keçirdi ələ yaxanı,
Fələk də düzəltməz hicran yıxanı.
Qoymaz meydanına candan qorxanı,
Kərəmi qalayır oda məhəbbət.

Gecə də, gündüz də yandırar şamın,
Naləsi göy qarsar almasa kamın.
Görən yox rəngini, bilən yox tamın,
Vüsalın, hicranın dadı məhəbbət.

Ömrün hər anında hökmün verəndi,
Gahdan ağladandı, gah güldürəndi.
Gözün görə-görə bax, öldürəndi,
Zəhərə qatılmış baldı məhəbbət.

Gözləməz vədəsin, bilməz zamanın,
Dərd verər aşiqə, üzər gümanın.
Bu dərdin axtarma, Əjdər, dərmanın,
Bu dərd dərmanının adı məhəbbət.

GÖZ DƏ, O GÖZDÜ

Zaman dəyişsə də, ömür keçsə də,
Baxış o baxışdı, göz də o gözdü.
Açıb baxsan əgər, sinəm üstəki,
Yanğı o yanğıdı, köz də, o közdü.
Cığır o cığırdı, iz də o izdi.

Yadına gəlirmi, baxışdı gözlər,
Şimşəkmi oyandı, alışdı gözlər?
Elə ki, dil açdı, danışdı gözlər,
Rahat dünyasından könül əl üzdü.
Səhra o səhradı, düz də o düzdü.

Şirin xatirələr oyaqdı yenə,
Eşqin taleyimə dayaqdı yenə.
Çox görən də oldu yanmağı mənə,
Çoxu dəli dedi, dodaq da büzdü.
Qeybət o qeybətədi, söz də o sözdü.

Bu yanğı nə qədər, neçə il olar?
Yansa sal qayalar yəqin kül olar.
Yanmasa Əjdərin dünyası solar,
Güc aldı yanğıdan ölmədi, dözdü.
Yanğı o yanğıdı, köz də o közdü.

BƏHANƏDİ

Mən səni görməyə gəlmişəm, gözəl,
Bulağa gəlməyim bir bəhanədi.
Xəbərin varmı ki, düşüb eşqinə,
Yazıq könlüm Məcnun tək divanədi.
Bulağa gəlməyim bir bəhanədi.

Gözüm gözdən olar baxma təhərsiz,
Yetməzmi dolandın məndən xəbərsiz.
Sevmək günahdırsa səndən xəbərsiz,
Cəzamı özün ver, haqq-divan nədi.
Bulağa gəlməyim bir bəhanədi.

Alışıb yansaq da, duraq üz-üzə,
Qadağa kim qoyub baxmağı gözə.
Varmı, bir göz qoyan dərədə bizə?
Hələm-hələm düşən bir zəmanədi.
Bulağa gəlməyim bir bəhanədi.

Qoy tutum əlindən titrəsin əlin,
Mən dinim, dillənim tutulsun dilin.
Görünmür gözümə tənəsi elin,
Sevgi olan yerdə söz əfsanədi.
Bulağa gəlməyim bir bəhanədi.

Əjdəri qınama, ömür köçündə,
Gözəl görübdümü, o, sən biçimdə.
Məhəbbət qaynayır, daşır içimdə,
Qəlbim məhəbbətsiz bir viranədi.
Bulağa gəlməyim bir bəhanədi.

SOLAR MƏHƏBBƏT

İki oğrun-oğrun göz baxışından,
Alışar, odlanır, yanar məhəbbət.
Qiyməti bilinib, dəyərlənəndə,
Kamını doyunca alar məhəbbət.

Nə soyuq, nə isti, nə hicran bilər,
Xəlvətdə ağlayar, aşkarda gülər.
Cüt, qoşa olanda dərdə güc gələr,
Tək-tənha qalanda solar məhəbbət.

O bir nübardı ki, hamıya çatar,
Hicran ağrısından birə min artar.
Yerin dibindən də dartıb çıxardar,
Ümidin qanadı olar məhəbbət.

Əjdər, çətin sönər o alışanda,
Bir dəli çay olar coşub, daşanda.
Qədri bilinməyib ucuzlaşanda,
Oturub saçını yolar məhəbbət.

QOCALMAZ

İnsan ürəyiylə qocalır, gülüm,
Ürəkdə təpəri olan qocalmaz.
Məhəbbət mahnısı oxuyur dilim,
İlhamın gözlərdən alan qocalmaz.

Saçlar ağarsa da, qırıssa sifət,
Əyəmməz qədimi varsa məhəbbət.
Hardasa aşikar, hardasa xəlvət,
Gözəllik seyrinə dalan qocalmaz.

Heç harda axtarma Əjdərin yerin,
Gizlənib qəlbində dərindən dərin.
Ömürdən dolanıb, ötən illərin,
Sevgisi dəyişməz qalan qocalmaz.

GÖZÜM KÖZƏRDİ

Xəyal o illərə apardı məni,
Sönmüş ocağımda közüm közərdi.
“Gördüm” o gördüyüm ədada səni,
Boğdu qəhər məni, gözüm közərdi.

Boynunu qucmağa açıqdı qolum,
Ya sənin, ya mənim düşərsə yolum.
Ha sıxdım özümü dözümlü olum,
Səbrim alovlandı, dözüüm közərdi.

Boylandım, İlahi, yaxından, gendən,
Sən demə qul imiş bir eşqə bəndən...
İlk dəfə sevirəm dediyim gündən,
Dodağım alışıdı, sözüm közərdi.

Nə yaxşı dünyada məhəbbət varmış,
Yoxsa viran qalıb, bayquş ularmış.
Tək ürək yansaydı dözmək olarmış,
Başdan ayağacan özüm közərdim.

GƏLƏR DEYİRƏM

Elə billəm elə indicə gedib,
Ya bu gün, ya sabah gələr deyirəm.
Bir illik vüsali yavanlıq edib,
Qırx illik hicrana qatıb yeyirəm.
Ya bu gün, ya sabah gələr deyirəm.

Ötən illər məni aparıb getdi,
Dağ didim, yerimdən qoparıb getdi.
Arzular tükəndi, diləklər bitdi,
Ümitsiz günlərdən dad eyləyirəm.
Ya bu gün, ya sabah gələr deyirəm.

Ağrıya-acıya sinəmi gərdim,
Gecəni gündüzə qatıb əyirdim.
Can verir ümiddən asılı dərdim,
Hardansa eşidər, bilər deyirəm.
Ya bu gün, ya sabah gələr deyirəm.

GÖRƏMMƏDİM

Gözlərindən bir gözəlin,
Oxudum eşqin qəzəlin...
Sual dolu susan dilin,
Cavabını verəmmədim.

Bu nə gözdü, bu nə baxış,
Bu nə şimşək, bu nə çaxış?
Dörd yanı gül, naxış-naxış,
Əl uzatdım dərəmmədim.

Əjdər, gözdən qor almışam,
Yana-yana qaralmışam.
Elə baxdı kor olmuşam,
Özgəsini görəmmədim.

GÜLÜM

Gördüm ki, gedirsən naz ilə yenə,
Qopardın dünyamı yerindən, gülüm.
Nə dövlət lazımdı, nə də var mənə,
Düşünsən gər sən də, dərindən, gülüm.

O var da, dövlət də məhəbbətimdi,
Sənə sədaqətim, dönməz əhdimdi.
Gözünə baxmaqdan gözlərim dəmdi,
Qaçsam da şərabin şərindən, gülüm.

Əjdərəm, səninlə gedəndə qoşa,
Qəmlərdən uzağam, dərdlərdən haşa...
Mən gedər olsam da, gülüm, sən yaşa,
Çıxmayaq bu köçün vərindən, gülüm.

EYLƏDİN

A gülüm, gedişin olsa da dərdim,
Məndən çox özünə ziyan eylədin.
Səni sirdaş bilib, sirrimi verdim,
Sən onu hər kəsə ayan eylədin.

Gedəndə dönməyə üz də qoymadın,
Deyib, deyilməmiş söz də qoymadın.
Sildin-süpürdün sən iz də qoymadın,
Nə vardı dağıdıb viran eylədin.

Heç yana yetmədi Əjdərin ünü,
Düşdü səhralara, çöllərə yönü.
Nə ayı dolandı, hə ötdü günü,
Bilirsənmi, necə sən qan eylədin.

GÖZLƏRƏM SƏNİ

Bu bəxti, qisməti yazıbsa Allah,
Alammaz bir kimsə əlimdən mənim.
Sevirəm deməyi kim yazıb günah?
Asmaqımı lazımmiş dilimdən mənim...

Sənin gözəlliğin, sənin varlığın,
Dünyanın özünü gözəlləşdirib.
Yararaq bağrını zil qaranlığın,
Günəşi mənimçin özəlləşdirib..

Bu sevgi nə göyə, nə yerə sığır,
Bu sevgi dünyanın özündən böyük.
Sevgi dünyasında tanımıram söz,
"Mən səni sevirəm" sözündən böyük.

Bu gözəl duyğunun, gözəl hislərin,
İçində, gözəlim, bəslərəm səni.
Durub ayrıcında ayın, illərin,
Gəlib, gəlməsən də gözlərəm səni.

SOLA BİLMƏZ

Mən səni sevdiyim o gündən bəri,
Gözəllər gözümdən düşübdü yaman.
Özümü qocaldıb, dəyişdirsə də,
Eşqimi qocalda bilmədi zaman.

Fırçası, rəngi də məhəbbət olan,
Sədaqət dünyanın naxışı, gülüm.
De, necə unudum könlümü alan,
O qara gözləri, baxışı, gülüm.

Ömür beş günlükdü deyənlər çoxdu,
Bir gün də bəs edər eşq ilə ötsə.
Məhəbbət yoxdursa mənası yoxdu,
Bir ömür doxsana, yüzə də yetmə.

DÜZÜLÜB

Bir gözüəlin gözlərindən,
Sinəm üstə köz düzülüb.
Dil açıb söyləməyə,
Dodağıma söz düzülüb.

Gözüm gözüne dirəndi,
Nə mən dindim, nə o dindi.
Baxıb mənə gülümsündü,
Dedim bəxtə yaz düzülüb.

Dinməsə də, deməm laldı,
Baxışıyla məni çaldı.
Dodaqları beçə baldı
Qəmzəsinə naz düzülüb.

APARIM SƏNİ

Bir yorğun yolçuyam bu yol boyunca,
Qoy tutm əlindən aparım səni.
Kam əlaq sevgidən, gülüm, doyunca,
Kəsəmsin yolumu həsrətin çəni.
Qoy tutm əlindən aparım səni.

Gedilən bu yolun yoxuş, enişi,
Dönüşü olmayan sonsuz gedişi...
Ömrümün vüsala, eşqə vərdişi,
Öluncə ilhamla yaşadar məni.
Qoy tutm əlindən aparım səni.

Bu sevgi yolunun yolçusu oldum,
Tutuldu, kövrəldim, neçə yol doldum.
Yazda qönçələndim, payızda soldum,
Səpildi saçıma zəmnin dəni.
Qoy tutm əlindən aparım səni.

Güvən bu yollarda, güvən gəl, mənə,
Düşsək də borana, dumanə, çənə...
Əjdərəm, sevgimi açandan sənə,
Bilmişəm bəxtimdə ilk barım səni.
Qoy tutm əlindən aparım səni.

HƏR GÜN

Elə bil ocaqsan, elə bil pirsən,,
Qoy gəlim başına dolanım hər gün.
Vüsala dad verən hicrandı, bilsən,
Qor alım, oduna qalanım hər gün.

Bəxtindən, taledən giley eyləmə,
Dərdi pünhan saxla, acıb söyləmə.
Ağlayıb qəlbimi dəlib, teyləmə,
Gözləri yollarda qalanım hər gün.

Bu yaşa çatdırıb sevmək Əjdəri,
Sonacan bu yoldan çəkilməz geri...
Yaxında, uzaqda olsa da yerim,
Xəyalı yanımda olanım hər gün.

GÖZƏLDİ

Mən gördüyüm, mən duyduğum, ay pəri,
Oğrun baxış, o gül camal gözəldi.
Boy-buxunun, gəzəlliyin öz yeri,
Yanağında qara, o xal gözəldi.

Yadımdamı, sən necə naz satdığın,
Vüsalıma hərdən hicran qatdığın?
Səhər-axşam bax, çiyinə atdığın,
Nənələrdən qalan o şal gözəldi.

Bu sevdanın əzəli də, sonu da,
Çox şeyləri salacaqdı bil, yada.
Əjdər ilə yaşadığın dünyada,
Xatırlanan neçə xəyal gözəldi.

OLACAQDI

"R" adlı oxucumun xahişi ilə

Mən elə bilirdim, sənin sevgini,
Qazanıb ən xoşbəxt cütlük olmuşam.
Sən demə, aldadıb özüm-özümü,
Sevgimin yolunda tənha qalmışam.

Mən elə bilirdim, səninlə, gülüm,
İçimdə min duyğu oyanacaqdı.
Yoxuşa dirənmiş ömür yolunda,
Bu sevgi sonuncu dayanacaqdı...

Mən hardan biləydim sənin eşqinə,
Saldığım bağlarım tez solacaqmış.
Mən səni ilk dəfə gördüyüm o yer,
Səni itirdiyim yer olacaqmış...

QAYA

Dünyanı o qədər gözəlləşdirib,
Sənin bu gəlişin, gülüm, dünyaya.
Bu yeri, göyü də özilləşdirib,
Meydan da oxudun Günəşə, Aya.

Çox gözəl gözünə tərif söyləyib,
Necə karvan dönüb yoldan əylənib...
Baxışın ox olub, sinəm teylənib,
Yaxşı ki, vaxtında gəlmisən həya.

O yeriş, o duruş, o naz, o qəməzə,
Bir dünya qurubdu hər ikimizə.
Neyləyərsən o boran, qar əhtimizə,
Eşqimiz, ay Əjdər, sıldırım qaya.

SOLAN DEYİL

Mənim sənə olan sevgim,
Yaşa təslim olan deyil.
Kim nə deyir, desin, gülüm,
Məhəbbətdi, yalan deyil.

Saçlarıma düşən o qar,
Çətin məni yoldan saxlar.
Demə, getdi gedən çağlar,
Arzularım solan deyil.

O səndəki olan əda,
Salıb məni, gülüm, oda.
Gördüyümüz bu dünyada,
Vallah, heç kim qalan deyil.

Əjdər, belə doğulmuşam,
Məhəbbətlə yoğrulmuşam.
Desələr ki, yorulmuşam,
İnanma, o, olan deyil.

OLACAQ

Dilimdə bir ad dolanır,
Açıb desəm qan olacaq.
Gizli-gizli od qalanır,
Aşıkarda kül qalacaq.

Axı, necə cavab verim,
Soruşmayın kimdi pərim.
Xəyalıyla gecələrim,
Açılıb süb dan olacaq.

Dərilib eşqin bağından,
Çıxıb əhdin sınağından.
Çəkinib el qınağından,
Öluncə pünhan olacaq

SƏN BİLMƏSƏN DƏ

Sən mənə sevgidən, gülüm, pay elə,
Ömrümün üstünə ömür calansın.
Uzaqdan, yaxından təkə hay elə,
Könlümə od düşsün, alov qalansın.
Ömrümün üstünə ömür calansın.

Arzumu min yerə çəkən xəyallar,
Tutub əllərimdən aparır məni.
Qır-saqqız sinəmə çökən xəyallar,
Özümü özümdən qoparır məni.
Tutub əllərimdən aparır məni.

Ömrümüz onsuz da əriyib gedir,
Nələr çəkdiyimi sən bilməsən də.
İllər hakim olub bildiyin edir,
Hayıma gəlsən də, ya gəlməsən də...
Nələr çəkdiyimi sən bilməsən də.

ZÜLM ELƏ

Bu nə gözdü, bi nə baxış yandırır,
Sınmayanı yüz yerindən sındırır.
Gizli-gizli neçə mətləb qandırır,
Görməmişəm beləsini mən hələ.

Yaradanın yaradıbdı səni tək,
İlhamıma qanad verən bir mələk.
İncimərəm sinəm üstə dağ da çək,
Girov götür min cürə gəl zülm elə.

İnanmasan çək sınağa Əjdəri,
Sən olmasan nədən yazar, ay pəri,
Ürəyimdə varlığının var yeri,
Dolansan da uzaqlardan sən belə.

ÇƏTİN BEZƏRƏM

Sən mənə o qədər vüsəl vermişən,
Hicranın oduna çətin dözərəm.
Səninlə gəzdiyim çölün, çəmənin,
İnanma ki, sənsiz gülün üzərəm.

Bu dünyanı nə mən, nə sən tutansan,
Mən səndə ruham ki, sən məndə cansan.
Bir səhv addımdan haçan utansan,
Başımı qaldırıb çətin gəzərəm.

Məhəbbət üstündə qurulub dünyam,
Sınaqdan sınağa durulub dünyam.
Demə, yorğun düşüb, yorulub dünyam,
Sevməkdən, ay Əjdər, çətin bezərəm.

NƏ BİLƏYDİM

*Bir nəfərin taleyinə düşən dərdi onun
xahişi ilə şeirə çevirdim. 30.03.2014*

Qırx il səni xəyalımda bəslədim,
Qırx il səni ürəyimdə səslədim,
Qırx il səni yol üstündə gözlədim,
Nə biləydim fələk durub qəsdinə...

Inanmadım əcəl səni haqlayıb,
Ümidimə gələn yoldan saxlayıb...
Göz yaşıyla dəstə çiçək bağlayıb,
Xəlvət gəldim məzarının üstünə.

Bir dəfəlik bağlandı yol-bərə..
Dərd üstündən dərd gətirdin Əjdərə.
Əlim ələ dəyməmişdi bir kərə,
İndi gəlib üz qoymuşam büstünə...

YATIM

Gecə keçir, gülüm, yuxum qaçıbdı,
Gəl otur yanımda layla çal yatım.
Fikrim ötənlərdən söhbət açıbdı,
Sübhə tək yanımda oyaq qal yatım.

Xəyalım o qədər uzaqlaşdı,
Ötüb dərələri, dağlar aşıbdı.
Qatıb, qarışdı, yollar çaşıbdı,
Qoyarmı, heç məni belə hal yatım

Çox şey dəyişəndi, çox şey itəndi,
Vüsəlin dadında həsrət bitəndi...
Özün gəlməsən də, ünün yetəndi,
Əjdəri soraqla, yada sal yatım.

BİR GÜN

Demirəm dünyanı tutub gedənik,
Hardasa sonluğa yetərik bir gün.
Vüsala yetməyən sevgimiz üçün,
Əkilib torpağa bitərik bir gün.

Nə mən tələsm ki, nə sən gec doğul,
Təzədən yazılsın bəxtimiz qoşa.
Bitən ömrümüzü yaşadıq ayrı,
Verilsə, bu ömrü cüt vuraq başa.

Hardasa, hardasa bil haqqımızdı,
Vüsaldan doyinca kam almağımız.
O qədər acılar yaşamışığı ki,
Ən böyük qazandı bir olmağımız.
Vüsaldan doyinca kam almağımız.

İŞƏ BAX

İşə bax, əl boyda ürək içində,
Dünyaya sığmayan məhəbbət sığır...
Ən ağır ağrıya dözən ürəyi,
Məhəbbət gör necə, nə təhər sıxır

Sıxıb silkələyir kökündən onu,
Tufanlar qopara bilməsə belə.
Bilmirsən vüsaldı, ya hicran sonu.
Gedirsən bu yolu sən bilə-bilə.

Odur, təməl daşı insanlığın da,
Sevgidən yaranır, doğulur insan
Hardasa ayrılıq, hicran çağında,
Kədər dəryasında boğulur insan.

Odür, sevincin də, qəmin də dadı.
Onu dadmayanlar bilməyəcəkdi.
Düşdüsə bir qəlbə məhəbbət odu,
Ürək ölməyincə ölməyəcəkdi.

QISQANIRAM MƏN

Sən mənim dünyama gələndən bəri,
Dağı da, daşı da qısqanıram mən.
Getdiyin yollara, cığıra yağan,
Qarı, yağışı da qısqanıram mən

İstərəm ki, hərdən naz ilə yeri,
Təkcə mən görüm, a qəşəng pəri.
Dəyiş, otağında yatdığı yeri,
Ağacı, quşu da qısqanıram mən

Pəncərənin önündə çaxan şimşəyi,
Əyninə geydiyin ipək köynəyi,
Gözünün üstündə qara sürməyi,
O çatma qaşı da qısqanıram mən.

Əlacı olsaydı, inan o qədər,
Dünyanın gözünü bağlardı Əjdər..
Dediyim sözlərim deyildi hədə,
Gündüz işığı da qısqanıram mən.

GƏLLƏM

Dirili Qurbaniyə nəzirə

“Başına döndüyüm, ay qəşəng pəri”,
Dağları, düzləri dolanıb gəlləm.
Almısan əlimdən ağılı, səri,
Eşqinin oduna qalanıb gəlləm

Dünya məhəbbətsiz borandı, qardı,
Məhəbbət vardısı ömür bahardı...
Sənsiz bu dünyamız sölgün olardı,
Qəlbimdən qəlbinə calanıb gəlləm.

Gəl ataq hicranı, vüsalı seçək,
Olub-olanların üstündən keçək... .
Yol boyu çəməndi, yol doyu çiçək,
Səhərin şəhinə bulanıb gəlləm

Əjdəri yaşadan eşqə gümandı,
Gümanlar içində illər dolandı.
Bilirsənmi barı, neçə zamandı,
Ürəyim eşqinlə talanıb, gəlləm...

AND İÇMƏMİŞ

Gözlərinin alovundan,
Alışmışam sönəmmirəm.
Göz dikilib yollarına,
Daha geri dönəmmirəm.

Öldürsəydin daha yaxşı,
Qurtulardım baxışından.
Yaxın gəlmə, istanarsan,
Gözlərimin yağışından...

İstədiyim səndən, gözəl,
Göz yaşımı silməyindi.
Səni necə sevdiyimi,
And içməmiş bilməyindi...

QƏZƏLLƏR

Gəl, gülüm, gəl mənə mehman ol bu gecə,
Həsrətin qalasını vüsalla al bu gecə.

Gözlərim yol çəkir, uzanan yollar boyu,
Gəl yığ gözlərimi, dincəlsin yol bu gecə.

Nə qədər qollarımla dizimi qucaqlayım,
İzin ver, dolansın boynuna qol bu gecə.

Yediyim bal da dönər zəhərə sən olmasan,
Zəhərim bil, olacaq sənidlə bal bu gecə.

Doyunca baxım qoy, o qara gözlərinə,
Nə olar, getmə, dur, sübhədək qal bu gecə.

Dəyişsin Əjdərin şair, şeir dünyası,
Bütün gözəlləri gözümdən sal bu gecə.

XXX

Bir gözəlin aşiqiyəm minildi divanə belə,
Qınamasın ellər məni deyildi əfsanə belə.

Bəlkə də Leyla deyildir, ey məhəbbət aşıqləri,
Qeysi Məcnun eləyən də cəhalət, zəmanə belə.

Öyünsəm ki, əgər mən də Qeyisdim Məcnun olmuşam,
Hanı, Nizami babam, yazı o, döndərə dastanə belə.

Məcnun gedən səhralardan qalmayıb bir əlamət də,
Məmləkətlər diz çökür, səhralar viranə belə.

Bəs, ay Əjdər, hara gedim, getsəm də nə fayda axı,
Kim mənə can-can deyəcək hər yanımda biganə belə.

xxx

Sənsiz, ey gül, bu zülməti necə səhər edəcəm,
Yediyim baldısa da, gəlməsən zəhər edəcəm.

Gözləməkdi taleyimin yaranandan qisməti,
Dözüb, axır ki, bu gecəni bir təhər edəcəm.

Ürəkdən ki, bircə kərə bilirsən gülməmişəm,
Ağladıbn sənsiz yenə qəlbi qəhər edəcəm.

Kim nə bilir nədir sonu, ömürdü, Əjdər, ötər,
Gəlsən əgər yollarını bəzəyib zər edəcəm.

xxxx

Oxu, könlüm, qəm muğamı qoy yenə tar ağlasın,
Haray salım dağlarıma, zirvədə qar ağlasın.

Özü açıb, özü solan əsir qalan bağımda,
İllər ilə dərilməyən ətirli bar ağlasın.

Çəkirəm ağrısını o mənsiz dağlarımın,
Hərdən də salıb yada məni dağlar ağlasın.

Mən burda yurd- yuvasız, yuvam mənsiz orada,
Orda qalan o günlərim, o gözəl çağlar ağlasın.

Yurdunda ölmək mənim sonuncu diləyimdi,
Gözləri yolda qalan, yol çəkən məzar ağlasın.

Gündüzü gecəm aparır, gecəmi gündüz alır,
Gecələri səhərəcən oyaq kim var ağlasın.

Doğumdan ölüncəyə bir yolun yolçusuyam,
Arxamca boylanın, Əjdər, sevdiyim yar ağlasın.

xxx

Cismimi mən götürüb, ruhumu qoyub gedirəm,
Nəsimi tək dərimi mən özüm soyub gedirəm.

Ayrılıb sevgili yardan bir səfər yolçusuyam,
Gedişin səbəbini, məqsədin deyib gedirəm.

Bilirəm, gəlincə mən gözləri yolda qalacaq,
Mənsiz nə çəkəcəyin, onsuz da duyub gedirəm.

Əjdərin də gözləri qalacaqdı bil, arxada,
Həsrətin əlləriylə qəlbimi oyub gedirəm.

DEYİİŞMƏ

Əjdər Yunus Rza

Elə bil quruyub dünyanın üzü,
Hayqırıb, kükrəyən selim gəlmədi.
Saraldı yollara baxmaqdan gözü,
Haqqımı gətirən ilim gəlmədi.

Pərvanə Zəngəzurlu

Səbr et, bu dünyanın güləcək üzü,
Hayqırıb, kükrəyən sel qabaqdadır.
Bir gün o yollardan yığışar gözü,
Qələbə soraqlı il qabaqdadır.

Əjdər

Zaman çarmıxına çəkibdi məni,
Neçə yol şumlayıb, əkibdi məni.
Çəkib ilmə-ilmə sökübdü məni,
Təzədən yığmağa əlim gəlmədi.

Pərvanə

Zamanın çarmıxı sıxsı da səni,
Alıb daşdan-daşa çaxsa da səni.
Namərd uçursa da, yıxsı da səni,
Darıxma, tikməyə əl qabaqdadır.

Əjdər

İstəyim haqq idi, o verilmədi,
Oxum qında qaldı, yay gərilmədi.

Öğrular içində düz görülmədi,
Düzü düz deməyə dilim gəlmədi.

Pərvanə

Vaxt gələr oxumiz qınından çıxar,
Tanrıyla hesabı insafla apar.
Haqq üzülən deyil, yerini tapar,
Ədalət carçısı dil qabaqdadır.

Əjdər

Mən özüm-özümdən bezsəm də indi,
Açmıram sirrimi, ha məni dindi.
Döyüşə çağırmaq haqqı mənimdi,
Çağırdım, ay Əjdər, elim gəlmədi.

Pərvanə

Ömür şirin paydır, bezmək nə lazım,
Çoxu hədəf getdi, qalıbdı azım.
Pərvanə, hələ ki, tapmısan dözümlü,
Səsinə səs verən el qabaqdadır

DAŞ YADDAŞIM
(Poema)

İçimdən qəfil bir ağrı ötüşdü,
Sanki yatmış idim ayıldım birdən.
Yadımdan çıxanlar yadıma düşdü,
Boğuldum hikkədən, yandım qəhərdən.

Yurdumun çəkdiyi o ağrıları,
Təzədən həkk edbib, yazım yaddaşa.
Yadımdan silinmiş ötən çağları,
Hayqırım çatdırım hər vətəndaşa.

Unutsaq gələcək unudar bizi,
Dünəni bilməklə qurular sabah.
Gücümlə tapılsa haqqımın izi,
Bugünkü bulanlıq durular sabah.

Hər qarış torpağa qanım ələlib,
O qanın qisası alınmalıdır.
Səbrimin, dözümlün bağrını dəlib,
Ətalət zindana salınmalıdır.

Qılıncı qınından çıxarammasaq,
Pas atıb qınında yararsız olar.
Bayrağı dağlara biz taxammasaq,
Tarix qarşısında üz qara qalar.

Türklər bu torpaqda binə olandan,
Kimlər bu torpaqda at oynatmayıb.
Qisasın alıbdı hər bac alandan,
Şərəfin, şöhrətin, şanın satmayıb.

Neçə ölkələrin neçə ləşgəri,
Neçə yol yurdumu talayıb keçdi.
Neçə qalaları, neçə şəhəri,
Neçə yol odlra qalayıb keçdi.

Nə yaxşı kişilər, ərlər var imiş,
Bizim varlığımız onlara borclu.
Bizə yurd tapşırıb, vəsiyyəət etmiş,
Babalar nə qədər möhtəşəm, ulu...

Babam əyilməyib, sınıbdısa da,
Yurdunun qeyrətin qoruyan olub.
Kimlərsə haqqını danıbdısa da,
Haqqı taptanana yarıyan olub.

Məqsədim deyil ki, mən açam tökəm,
Ərlərin bac alan hünərlərini.
Məqsədim odur ki, meydana çəkəm,
Göstərəm "hayların" havadarına.

Göstərim qanıma batan əllərin,
Faşist ermənini ağlayanlara.
Açıb səhvəsini ötən illərin,
Xətt çəkim qələmlə ağ yalanlara.

Baxıb, düşünsün qoy, haqq deyən dünya,
Qırılan kimlərdi, kimdi qıranlar.
Haqqın keşiyində durubdu guya,
Məni qıranlara arxa duranlar.

Bir gün gələcəkdi, sözsüz, zamanı,
Hər kəs öz haqqını düz alacaqdı.
Çəkilib yalanın çəni, dumanı,
Tarixdə həqiqi söz qalacaqdı.

Dığalar kim idi, üstümə gələ,
Əlimi bağlayan "Gülüstan" oldu.
Yerimi-yurdumu keçirib ələ,
Yox yerdən yaranıb hayıstan oldu.

Qarabağ adında bütöv yurd idi,
Böldülər arana, böldülər dağa.
Yer verdim, dirəndi, mənimdi dedi,
O gündən бүkdülər qaranı ağa.

Yuxudan oyanmış barama qurdu,
Darışdı yurdumun bağ-bağatına.
Arxamı çevirdim, xəlvəti vurdu,
Lənət xislətinə, lənət zatına!

Verdiyim çörəyin duzumu, yoxdu?
Hər addım başında qəsdimə durdu.
Burnunu donuz tək hər yana soxdu,
Hər yanda min cələ, min tələ qurdu.

Girib içimizə, min cür oyundan
Çıxıb dost oldular, kirvə oldular.
Dəyişib adını, çıxıb soyundan,
Adımdan, soyumdan soylar aldılar.

Doğma qızlarını verib qabağa,
Hər yanda, hər yerdə başa keçdilər.
Bizlərə yurdumda qoyub qadağa,
Hayları hər işdə önə seçdilər.

Seçilən yerdə də özünə görə,
Hər cürə yararlı işləri qurdu.
Bizimki onların sözünə görə,
Düşünən ağılı, kamalı vurdu.

Yoluna çıxdılar gələn "küləyin",
Hər bəndin-bərənin sirrin verdilər.
Yeyib torpağımın duzun, çörəyin,
İşgalçı orduyla yurda girdilər.

Mən ona dost dedim, o mənə düşmən,
Mən ona yer verdim, o mənə zillət.
İnsandı, şeytandı- bəri bilim mən.
O hansı qandandı, nə cürə millət?

Mən ona can dedim, o cor söylədi,
Bu necə taledi, bu necə bir baxt?
Onu kərtənkələ ilan eylədi,
O sanca bilməzdi bil, məni heç vaxt...

Rus havadarı durub dalında,
Kısqırıb üstümə göndərdi iti.
Olmayıb heç zaman o güc halında,
Rusdan alıbdı "gücü, qüdrəti".

Hər daşda, qayada qan izləri var,
Dindirən olsaydı nələr deyərdi...
Dünya tanısaydı kimlərdi onlar,
Haqsız haqq önündə boyun əyərdi.

Bəs niyə inandığ bir də onlara,
Bəs niyə unutduq xəyanətləri?
Yenidən qapını açıb "yanlara"
Dostluqla bələdik bəd niyətləri.

Heç ilan dönərmi, ilanlığından,
Sevib, tumarlayıb, əzizləsən də.
Məqamı gələndə çalacaq səni,
Sən onu qoynunda ha bəsləsən də.

Ay Allah, ömrümə- günümə bir bax!
Haqqı görə-görə göz yumur dünya.
Yüz ildir sinəmə çəkilir bu dağ,
Qanıma içənə haqq umur dünya.

Gəlirlər, görürlər, gedirlər belə,
Bir addım qabağa yerimir dərdim.
Nəyi gözləyirik, bilmirəm hələ,
Fürsəti ATƏT-ə mən niyə verdim?

Yaram birdimi ki, açam göstərəm,
Sinəmin min yerdən yarası vardı.
Bu yara Şirvanda, İrəvandadı.
Dərbənddə, Muğanda, Naxçıvandadı.

Aylarla, illərlə saymaqla bitməz,
Yurduma çəkilmiş sinə dağların.
Daşlaşmış yaddaşdan ağrısı getməz,
Ölümlə yüklənmiş ötən çağların.

Min doqquz yüz beşdə, on səkkizdə də,
Biz qıran olmadıq, qırdılar bizi.
Bax elə dünən də - səksən səkkizdə,
Didərgin yollarda yordular bizi.

Nə qoca bildilər, nə körpə uşaq,
Bu qədər qan içər, insan olan da?
Yurdumu taladı o bucaq-bucaq,
Müsibət olurmuş zəhn koralanda...

Özünü fəğirliq halına salıb,
Minlərlə türkümün qanını içib.
Harın atlarının döşünə alıb,
Hamilə qadının üstündən keçib.

İnsanı məşciddə yandıranda siz,
Hansı insanlığa, haqqa sığdınız?
Varmı danışmağa, varmı diliniz,
Körpə balaları oxa taxdınız.

Haqqı varmıdı ki, danışa, dinə,
Türkümin qırılan hesabın, sayın,
Özünün adına, soyuna yazıb.
Qubada qırdığı iyirmi bir minə,
Toplayıb bir yerə bir məzar qazıb.

Allah sirr açandı, açdı bu srri,
Günəş nurun yaydı bu qaranlığa.
Görünməyib belə, bir məzar yeri,
Dünya mat qaldı bu " insanlığa".

Nə olsun, yenə də qınamadılar,
Yenə də ikili yanaşma durur.
Mən deyə bilmərəm anlamadılar,
Düzünü deməyə, çatmadı qürur.

Türkün balaların boruya qoyub,
Qaynaq eyləyərək kim idi qıran?
Ölmüş insanların dərisin soyub,
Körpəni dizindən kim idi vuran?

Xocalıdan gedilən cığırda, yolda,
Qana boyananı görmədi dünya.
Kəsilən başlar da, qırılan qol da,
Görsə də gözləri, görmədi güya...

Dzini güllələr dələn körpənin,
Bu millət qisasın bil, alacaqdı.
Ədalət tutacaq axır öz yerin,
Düşmən qarşımızda xar olacaqdı.

Bizə dedikləri ədalət bumu,
Xocalı deyəndə ağız bururlar.
Türkün soy kökünə qənim kəsilən,
Faşist erməniyə heykəl qururlar.

Dərdimə göz yuman dünyanın axı,
Yalançı olduğun mən bilməliydim.
Qoyub bir kənara asını, ahı,
Özüm öz gücümə güvənməliydim.

Sən demə, xəyalım özümdən zirək,
Yurdumu min kərə dolanıb gəlir.
Təpəni, dərəni, dağı gəzərək,
Həsərin oduna qalanıb gəlir.

O həsrət içimdə nə vaxtdan bəri,
Didib, parçalandım görən olmadı.
Çağırdım göyləri, çağırdım yeri,
Tapdanan haqqımı verən olmadı.

Baxıram, "MİNSKİ" də başımı qatır,
Nə vədlər tükənir, nə vəd verənlər.
Nə də ki, dözümüm son həddə çatır,
Hanı ər kişilər, hanı ərənlər?

Bu dünya haqqımı qorumayırsa,
Mən özüm haqqımı qoruyacağam.
Bilməyən də bilsin, bu gündən daha,
Haqqa qılincımla yarıyacağam.

İllər uzandıqca kar olur qulaq,
Kar qulaq dili də lal edəcəkdi.
Yurdun işğalıyla barışanları,
Düşmən zaman-zaman qul edəcəkdi.

Qırıb zəncirini buz ətalətin,
İçimdən qor alıb alışıacağam.
O dağı, dərəni azad eyləyib,
Əsir Qarabağa qarışıacağam.

Çəkilsin yolumdan, söz oynadanlar,
Kəsiblər yolumu nə vaxtdır, bəsdir.
Çapdırım Qıratı yurduma sarı,
Misri siyrilibsə baş kəsəcəkdir.

Məni barışığa çağıran dünya,
Nə qədər, sülh ilə danışacağam?
Qanla yuyulmamış Xocalı dağı,
Yağıyla mən necə barışacağam?

Eşit, gör ki, nə deyirəm, ay oğul:

Şəhid olmuş oğuldurmu, yurduvuzu ağlayaq,
Ağı deyək ömür boyu, ona yasmı, saxlayaq?
Biz nə qədər, BMT-yə ümid, güman bağlayaq?
İllər ötür, zaman keçir, yaddaşımız korlaşır,
Baş-beynimiz dumanlaşır, qulağımız karlaşır.

Kar qulağın nə vecinə, bombalar partlasa da,
Yurd dərini çəkənlərin ürəyi çatlasa da...
Qeyrətsizin arınamı, düşmən dizin qatlasa da,
Gecə-gündüz qarnın güdüb, pay həyına qalacaqdı,
Anasını tanımayan kor manqurt olacaqdı.

Birdəfəlik qərar verib, hamımız bilməliyik,
Torpaqları azad edib, qoynunda ölməliyik.
Torpağımdan yağların izını silməliyik.
Yoxsa bizim həyatımız firavan olmayacaq.
Kim qarant durur axı, bir də qan olmayacaq.

Söz davası kar etmirsə qan içən erməniyə,
Qana batmış dişlərini qırmayaq, axı niyə?
Kimsə durub arxasında, havadarı var deyər,
Unudaqmı, Qarabağın dağlanmış sinəsini?
Unudaqmı, yurdda qalan ruhların naləsini?

Yaşamağa yox haqqımız, yad əldə torpağımız,
Qarabağda qan ağlayır, hər daş, hər yarpağımız.
Xocalının çöllərində itirilmiş papağımız,
Başımıza qayıtmasa qeyrətsizik deməli!
Qisasımız alınmasa ölməliyik, ölməli!

Yox, yox, inanammıram ki, qisasım alınmasın,
Düşmənimin başı üstə qılıncım çalınmasın!
Təki millət inamında, fikrində yanılmasın,
Qarabağı nə ki, sabah, elə bu gün almalıyıq.
Başdan-başa bütövləşmiş Vətəndə olmalıyıq!

*Yanvar 2013,
Bakı şəhəri*

MÜNDƏRİCAT

Həsərdən doğulan mısralar	3
Təbrizim.....	14
Dilinə qurban olum	16
Xudafərinlə üz-üzə	17
Fənd qurulub Araza	18
Dəyərmə	19
Unutmaz ellərim vətənpərvərin.....	20
Sapı bizdən baltalar	21
Yarası var	22
Yetə bilməmiş	23
Saymayanların.....	23
Nəyindən yazım	24
Ağırdı hər itki öz çəkisində.....	26
Heyif səndən, a dünənki dünyamız	27
Ay insanlıq.....	28
A dağlar	30
Olmasaydı.....	30
Getdi.....	31
Dünənə qaytarın.....	31
Allah bilən yaxşıdı.....	33
Mənəm	35
Baxıb qaldım yana-yana.....	36
Zaman-zaman görərik hər kəsin əməlini	37
Fərəhlər yandı	38
Olacaqdı	39
Bəs hanı, sahibi-zaman.....	40
Böləndən bəri	41
Deyil.....	42

Kimə dərd açım.....	43
Ağlaya biləm.....	44
Kəsilib qənim.....	44
Aldanmaqdayıq.....	45
Baışığıqdan qorxuram.....	46
Baş açmadım.....	47
Bu necə ölüm.....	48
Duz kimi.....	48
Baxıram ki... ..	49
Tövbə, bu dünyaya birdə gəlmərəm.....	50
Zəhərmiş dünya.....	51
Qırıqlar.....	52
Məzar yeri.....	53
Silklələyir.....	54
Boz qurd.....	55
Yazdığım özümə bir təsəllidi.....	56
Qorxutdu məni.....	57
Daha inanmır.....	58
Çıxıb getsəm.....	59
Hal dəlisiyəm.....	60
Necə deyim ki, dur baharda gəl.....	61
Məsəllə düzəlmir dünyamız, Allah.....	62
Kim bilə.....	63
Çəkir.....	64
Kim bilir.....	65
Məzar.....	66
Dəfn edin məni.....	67
Qala, qalmıya.....	68
Adam gəzdim.....	69
Niyə açdın, ay bənövşə.....	70
Bilməyimiz.....	71

Gördüm.....	72
Düzdüm.....	73
Yada düşdü.....	73
Dağ görəndə	74
Qocalmazdım	75
Yol gedirik	76
Eylədi.....	76
Dağlar.....	77
Qaldı.....	78
Günahkar	78
Əs, ay külək.....	79
Külək əsir.....	80
Qalır	81
Gor etmişik	81
Görünürmü	82
Göl ola	83
Qucam dağları	83
Bilərmı	84
De, budurmu bəxtimiz	85
Ay bahar	86
Bu bir xəyal idi	87
Soruşma	88
Ağrım.....	88
Zəngə möhtacam	91
Balam əmanət.....	92
Oldum.....	93
Sən oxurkən ağlama.....	94
Bəlkə yel apara məni dağlara.....	96
Allah.....	97
Ya qismət	98
Neylədi.....	98

Şair	99
Türk adında soyumuzla.....	100
Xurafat meydan açır.....	101
Bir soydanıq	103
Əlimli-gedimli.....	103
Hər şeyin zamanı vardır.....	104
Qocaldım.....	105
Ağar, saçlarım	106
Zülüm	107
Yetə bilməmiş	108
Nə qədər ki.....	109
Axtar	109
Qorxuram	110
Dünyamız özünə cələ toxuyur	112
Bilmədim	113
Bu müsibətin.....	114
Qəriblik.....	114
Qaytar.....	115
 Ağlama.....	 118
Gəlmisən	118
Gözləyəcəm.....	119
Yazır	120
Yanıml.....	121
Bitdi.....	121
Divanə gəlim.....	122
Deyin	123
Bağlayar	123
Qalacaq	124
Görməsəydim.....	125
Nə yaxşı ki... ..	125

Həya içində	126
Göz muncuğu	126
Gözündən uzaq	128
Gecələr yuxuma gəlırsən mənim.....	129
Dilbərim	130
İkimiz ortaq	131
O səni mən qədər sevməyəcəkdi.....	132
Məhəbbət.....	133
Göz də, o gözdü	134
Bəhanədi.....	135
Solar məhəbbət.....	136
Qocalmaz	136
Gözüm közərdi	137
Gələr deyirəm.....	138
Görəmmədim.....	139
Gülüm.....	139
Eylədin	140
Gözlərəm səni.....	140
Sola bilməz.....	141
Düzülüb	142
Aparım səni	142
Hər gün.....	143
Gözəldi.....	144
Olacaqdı	144
Qaya	145
Solan deyil.....	146
Olacaq	146
Sən bilməsən də.....	147
Zülm elə.....	148
Çətin bezəram	148
Nə biləydim.....	149

Yatım.....	150
Bir gün	150
İşə bax.....	151
Qısqanıram mən.....	152
Gəlləm.....	152
And içməmiş.....	153
Qəzəllər	154
Deyişmə	157
Daş yaddaşım.....	159


~~~~~  
Çapa imzalanmışdır: 12.08.2015.

Kağız formatı: 60x84 1/16. Həcmi: 11 ç.v.

Sifariş 22. Tiraj 500.

«Təknur» MMC-nin mətbəəsində  
hazır elektronvariantdan çap olunmuşdur.

~~~~~  
Mətbəə kitabın məzmununa, yazı üslubuna, orfoqrafiya
və qrammatikasına görə heç bir cavabdehlik daşımır.

~~~~~  
**Mətbəənin direktoru:** Ələkbər Məmmədov

~~~~~  
Telefon: 408-86-23; 050-222-40-25.

Əjdər Yunus Rza

1952-ci il yanvarın 2-də Cəbrayıl rayonunun Xələfli kəndində çoban ailəsində anadan olmuş, 1968-ci ildə Xələfli kənd səkkizillik, 1970-ci ildə isə Şükürbəyli kənd orta məktəbini bitirmişdir.

1970-71-ci ildə Sumqayıt şəhər 5 saylı texniki məktəbini fərqlənmə ilə bitirib, 1971-1972-ci illərdə M.Əzizbəyov adına kimya zavodunda 5-ci dərəcəli aparatçı vəzifəsində çalışmışdır. 1972-73-cü illərdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin hazırlıq şöbəsində oxumuş, 1977-ci ildə tarix fakültəsini fərqlənmə diploma ilə başa vur-

muşdur. Salyanda 27 saylı dəmir yolu orta məktəbində pedaqoji fəaliyyətə başlamış, oradan hərbi xidmətə çağırılmışdır.

1978-ci ilin dekabrından 1995-ci ilin dekabrına qədər təhsil aldığı Pedaqoji Universitetdə laborant, baş laborant, müəllim və baş müəllim vəzifələrində çalışmışdır.

1987-ci ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almış, 30-dan çox məqalə, 2 kitabça müəllifidir, dosentdir.

1995-ci ildə Azərbaycan Respublikası DİN-in Polis Akademiyasında baş müəllim-metodist, «İctimai elmlər» kafedrasının rəisi, Akademiya rəisinin müavini, həmin kafedranın dosenti vəzifələrində işləmişdir.

İlk şeiri 1969-cu ildə Cəbrayıl rayonunun "Kolxozçu" qəzetində çap olunub. "Taleyimin qisməti" (1997), "Haray dağlar" (1998), "Bir ovuc torpaq" (2001), "Gordubaba, yadımdamı" (2001), "Darıxmasın" (2002) və "Zamanın girovuyam" (2003), "Tövbə bu dünyaya bir də gəlmərəm" (2005), "Niyə açdın, ay bənövşə" (2006), "Yol gedirəm" (2008), "Dərdim iki taylıdır" (2010) və "Mən belə dünyanı istəməmişdim" (2013) adlı şeirlər kitabı nəşr olunub.